KONSULTACJE ROBOCZE · MILEJEWO, 16 LISTOPADA 2026

Plan ochrony Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej

Konstrukcja Planu i najważniejsze zapisy w siedmiu dziedzinach ochrony – od zagrożeń, przez cele, do działań

KONSTRUKCJA PLANU · 1

Układ uchwały wynika wprost z ustawy

Ustawa o ochronie przyrody	Wymagany element planu	Miejsce w projekcie
art. 20 ust. 4 pkt 1	Cele ochrony i uwarunkowania ich realizacji	Rozdział 1 (§ 1–2)
pkt 2	Zagrożenia i sposoby ich eliminacji	Rozdział 2 (§ 3)
pkt 3	Obszary działań ochronnych	Rozdział 3 (§ 4), zał. 5
pkt 4	Zakres prac ochronnych	Rozdział 4 (§ 5–13)
pkt 5	Obszary udostępniane	Rozdział 5 (§ 14)
pkt 6	Wymagania do aktów planowania	Rozdział 6 (§ 15–18)
pkt 7	Strefy ochrony krajobrazów i zakazy	Załącznik nr 2
pkt 8	Wykaz obiektów historycznych	Załącznik nr 3

> Każdemu punktowi art. 20 ust. 4 odpowiada jeden rozdział lub załącznik

Uchwała i pięć załączników

Uchwała

§ 1–7: ustanowienie Planu na 20 lat, wyłączenie rezerwatów, Natura 2000, prawa nabyte

Załącznik nr 1

Część tekstowa: 6 rozdziałów, § 1–18

Załącznik nr 2

14 stref ochrony krajobrazów (A_I) z zakazami – prawo miejscowe

Załącznik nr 3

Wykaz obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym

Załącznik nr 4

Mapa uwarunkowań ochrony (strefy U)

Załącznik nr 5

Mapa działań ochronnych i rekomendacji (strefy A, B, C, O)

KONSTRUKCJA PLANU · 3

Obszar objęty Planem

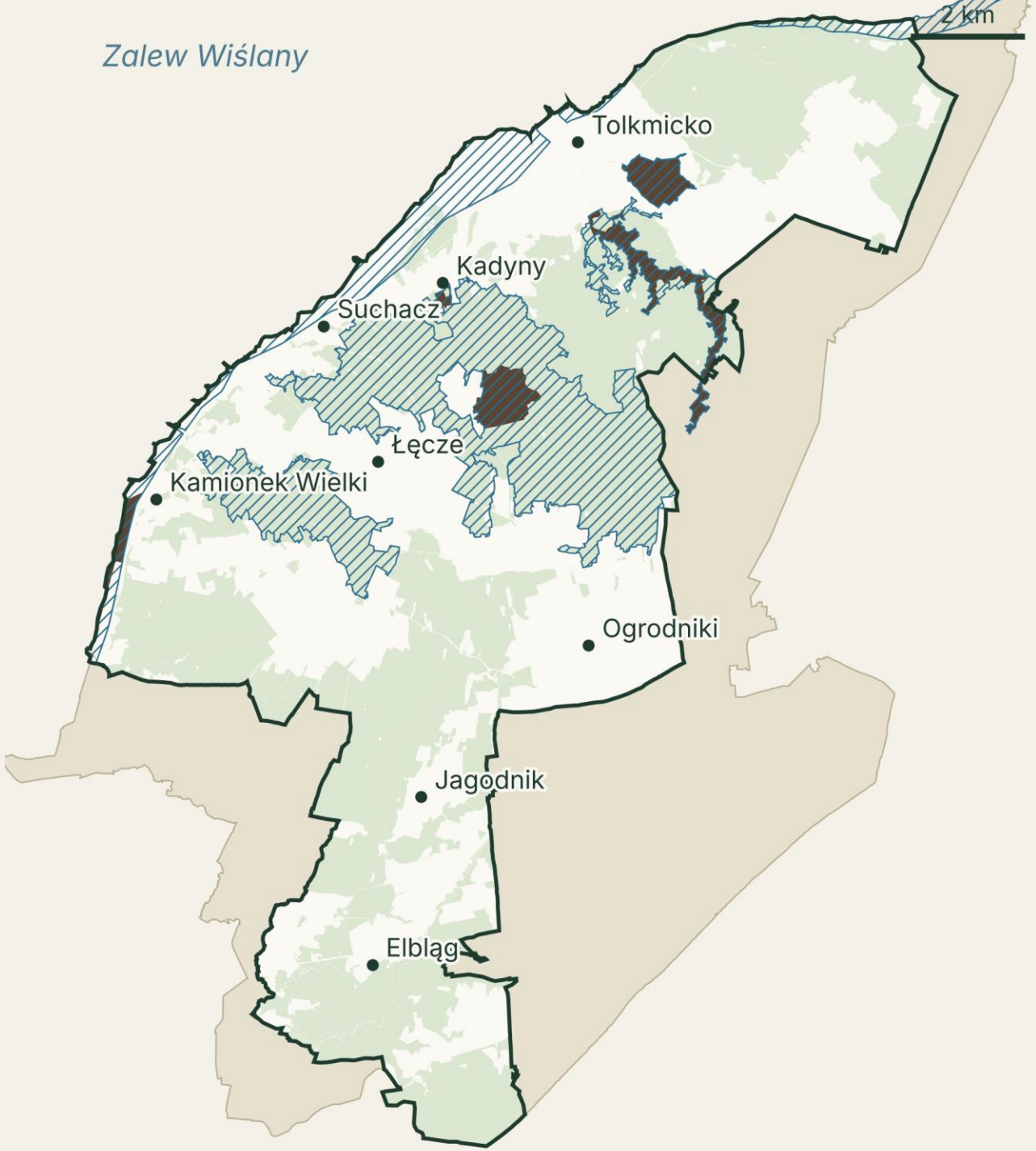
13 436 ha powierzchnia Parku; gminy Tolkmicko, Milejewo, Elbląg i miasto Elbląg

7 690 ha otulina – zalecenia § 17 i strefy O

4 rezerwaty przyrody wyłączone z ustaleń (strefy BW)

3 obszary Natura 2000 – obowiązują ich plany ochrony i PZO

granica Parku · otulina · lasy

Logika Planu: od zagrożenia do instrumentu

73

ZAGROŻENIA

56 wewnętrznych w 11 kategoriach i 17 zewnętrznych w 7 kategoriach – z przyczyną, skutkiem, lokalizacją i sposobem ograniczenia (§ 3)

→

7

DZIEDZIN CELÓW

Cele ochrony przyrody nieożywionej, roślin, zwierząt, krajobrazu, dziedzictwa, turystyki i ładu przestrzennego (§ 1)

→

§ 5–14

DZIAŁANIA

Zakres prac zapisany „w celu …” – każdy punkt odwołuje się do celu i wskazuje strefę, w której ma być realizowany

→

§ 15–18

INSTRUMENTY

Wymagania do planów ogólnych, mpzp i planu województwa oraz zakazy w strefach ochrony krajobrazów (zał. 2)

> Każdy punkt zakresu prac zaczyna się od formuły „w celu …”, powtarzającej cel z § 1 – dzięki temu działanie da się przypisać do zagrożenia i celu

Cztery rodzaje zapisów o różnej mocy

Postanowienia

strefy A · załącznik nr 2

Granice stref ochrony krajobrazów i zakazy – obowiązują wprost jako prawo miejscowe

Ustalenia

rozdział 6 · strefy B i zapisy ogólne

Wymagania uwzględniane w planach ogólnych, mpzp, planie województwa i planach urządzenia lasu

Zalecenia

rozdziały 4–6 · strefy B i O i zapisy ogólne

Wskazania, które rozważa się przy sporządzaniu planów i prowadzeniu działalności

Rekomendacje

§ 12 · strefy C

Propozycje nowych form ochrony i zmian granic Parku – wymagają odrębnych aktów

Kogo i jak wiążą zapisy Planu

WIĄŻĄ BEZPOŚREDNIO

- zakazy w strefach ochrony krajobrazów (zał. 2)
- wykaz obiektów historycznych (zał. 3)

to części Planu będące aktem prawa miejscowego (art. 20 ust. 4a)

WIĄŻĄ PRZEZ PLANY

- ustalenia rozdziału 6 trafiają do planów ogólnych, mpzp i planu województwa
- „zakazuje się”, „nakazuje się” to treść wymagań do planów – nie samoistne zakazy wobec właścicieli (§ 4 ust. 5)

NIE NARUSZAJĄ

- praw nabytych z planów, decyzji i innych aktów (§ 4 uchwały)
- inwestycji celu publicznego (§ 5 uchwały)
- zakazów z uchwały o Parku, które obowiązują niezależnie

> Ustalenia przypisane strefom stosuje się tylko w granicach Parku; strefy C_III i C_IV są rekomendacjami dla terenów poza Parkiem (§ 4 ust. 6)

Strefy działań ochronnych

A **Postanowienia.** A_I – strefy ochrony krajobrazów w krajobrazach priorytetowych (A_I_1 bez mpzp, A_I_2 z mpzp)

B **Ustalenia i zalecenia.** BW – wyłączenia, BK – kontynuacja użytkowania, BM – modyfikacja użytkowania (BM_I–BM_VII)

C **Rekomendacje.** C_I – formy ochrony przyrody, C_II – ochrona zabytków, C_III – powiększenie Parku, C_IV – powiększenie otuliny

O **Zalecenia dla otuliny.** O_I – połączenia ekologiczne, O_II – O_III – ochrona widoków na Park

> Kod strefy w tekście odsyła do konkretnych obszarów na mapie w załączniku nr 5

01

OPERAT 1

Przyroda nieożywiona, gleby i wody

System dolin erozyjnych strefy krawędziowej, źródliska, gleby organiczne i wody spływające do Zalewu Wiślanego

Miejsce na zdjęcie 1

Miejsce na zdjęcie 2

Co zagraża rzeźbie, glebom i wodom

Kategoria	Zagrożenie	Skutek dla Parku
Gospodarka wodna, rzeźba terenu	Melioracje odwadniające w dolinach i obniżeniach, regulacja i zasypywanie cieków	Spadek poziomu wód gruntowych, utrata retencji, mineralizacja gleb organicznych
Gospodarka wodna, rzeźba terenu	Erozja i ruchy masowe na stromych stokach, nasilane przez drogi, ścieżki i roboty ziemne	Zatarcie rzeźby erozyjnej, osuwiska, niszczenie dróg i siedlisk
Rolnictwo	Uprawa na stokach zagrożonych erozją; chemizacja i spływ biogenów	Spłukiwanie gleb, eutrofizacja cieków i Zalewu
Zanieczyszczenia	Dzikie wysypiska mas ziemnych i gruzu; ścieki z zabudowy bez kanalizacji	Degradacja gleb i wód, zatrucie cieków

Wybór z tabeli zagrożeń w § 3 ust. 1 (kategorie VII, VIII i IX)

Cztery cele w zakresie przyrody nieożywionej

ZASOBY WODNE

Zachowanie i odtwarzanie naturalnych stosunków wodnych, retencji, źródlisk i jakości wód

RZEŹBA I GEOLOGIA

Zachowanie systemu dolin erozyjnych, wąwozów i jarów oraz odsłonięć i źródeł; dodatkowe formy ochrony dla najcenniejszych

GLEBY

Przeciwdziałanie erozji na stokach, ograniczenie przeznaczania gleb dobrych na cele nierolnicze, likwidacja wysypisk

POWIETRZE

Ograniczenie niskiej emisji z kotłowni i pieców w gospodarstwach domowych

§ 1 ust. 2 pkt 1 lit. a–d

Doliny erozyjne: trwałość formy i linia zabudowy

ZAGROŻENIE

Zasypywanie, niwelacja, utwardzanie den i zabudowa krawędzi dolin; ruch pojazdów w wąwozach

CEL OCHRONY

Zachowanie naturalnych form rzeźby, w szczególności systemu dolin erozyjnych, wąwozów i jarów

DZIAŁANIE W PLANIE

Nieprzekraczalna linia zabudowy min. 20 m od górnej krawędzi zboczy w strefach BM_V_1

Ograniczenie umocnień technicznych dna i skarp

Udostępnienie dróg w wąwozach tylko gospodarce leśnej i rolnej

Zalecenie: § 5 pkt 8 lit. a–d · Ustalenia do mpzp: § 16 ust. 1 pkt 1 lit. b–c (20 m od krawędzi, 100 m od wylotu dolin) i ust. 4 pkt 1 lit. d (zakaz zmian ukształtowania terenu)

Strefa BM_V_1 – doliny erozyjne i wąwozy

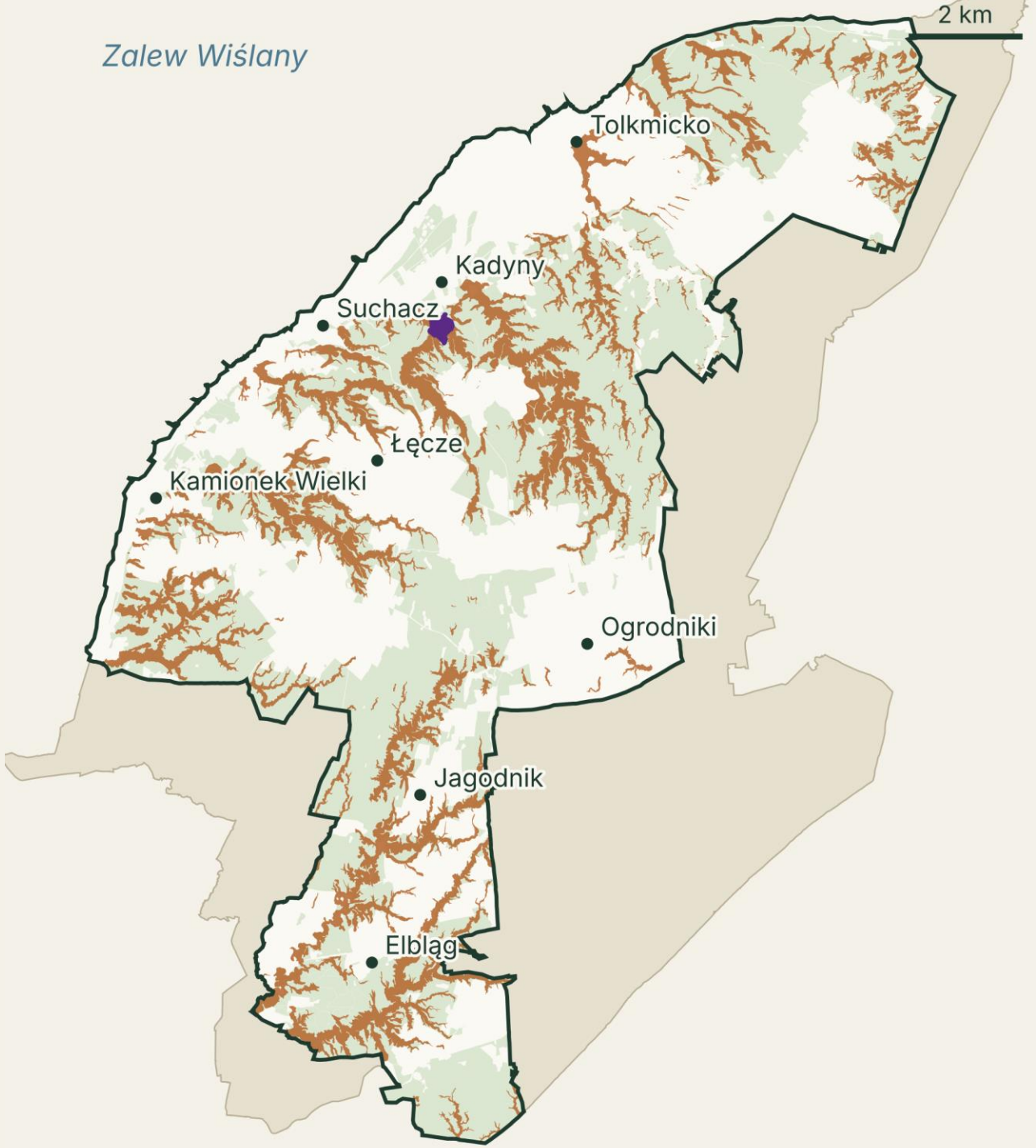
2 250 ha strefy BM_V_1 – trwałość formy geomorfologicznej

20 m od krawędzi zboczy – zakaz zabudowy w mpzp

100 m od wylotu dolin – zakaz nowej zabudowy poza zwartą zabudową

C_I_5 „Wyrobisko Kadyny” – iły elbląskie z fauną arktyczną

granica Parku · otulina · lasy

Wody: retencja i ochrona przed spływem biogenów

ZAGROŻENIE

Odwadnianie mokradeł i gleb organicznych; spływ nawozów z pól do cieków i źródlisk

CEL OCHRONY

Zachowanie naturalnej retencji i jakości wód; ochrona torfowisk i obszarów źródliskowych

DZIAŁANIE W PLANIE

Ograniczenie nawożenia w pasie 100 m od źródeł i wód, nienawożone bufory min. 5 m

Ograniczenie intensywnej uprawy w strefach BM_I_2

Zaprzestanie konserwacji zbędnych rowów (BM_V_5), renaturyzacja koryt

Zalecenia: § 5 pkt 1, 2 lit. c, pkt 3 lit. c–d · Ustalenia do mpzp: § 16 ust. 4 pkt 1 lit. b, c, i (zakaz osuszania, regulacji koryt, obniżania wód torfowisk)

OPERAT 1 · MAPA

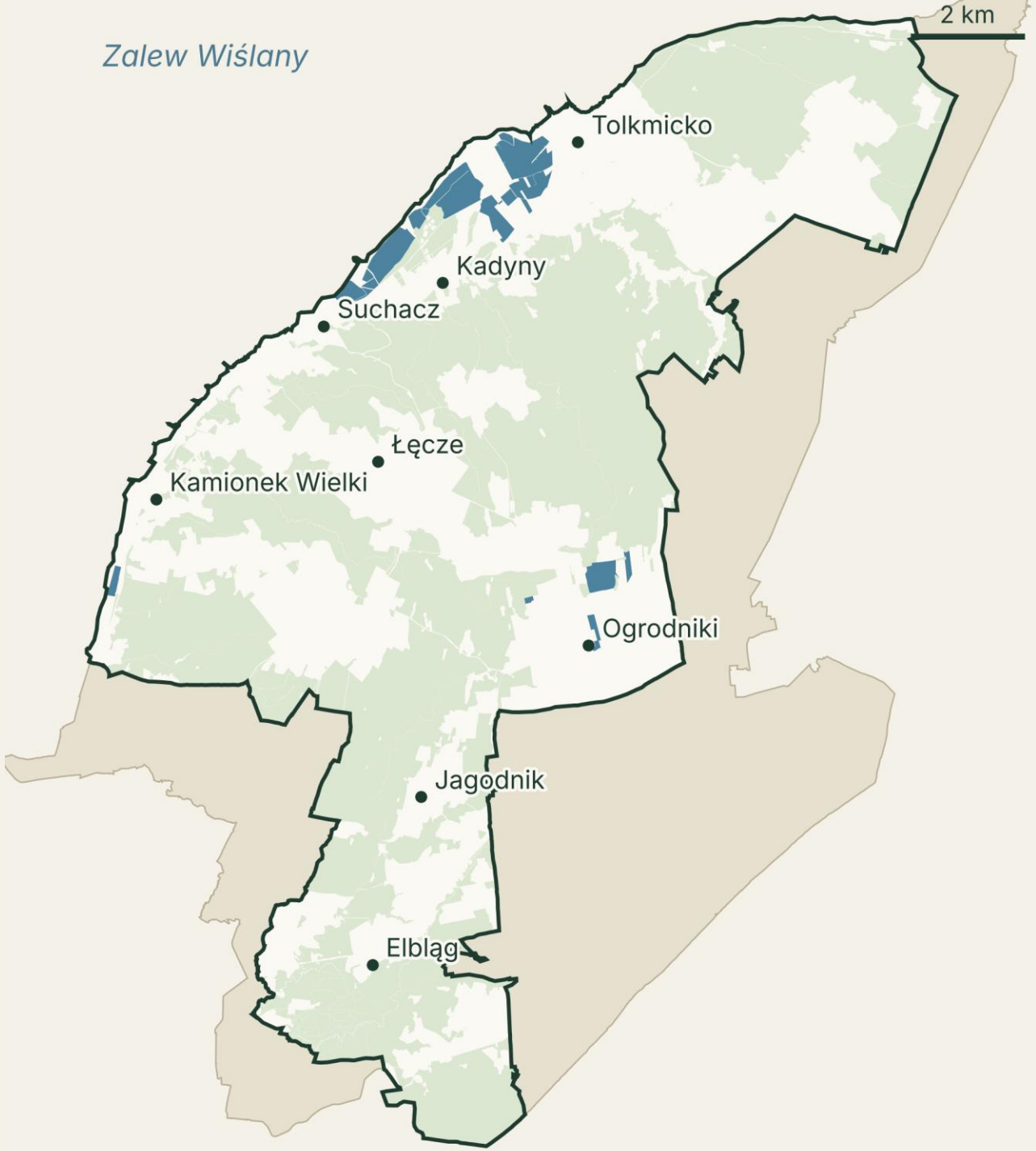
BM_I_2 – zmeliorowane łąki i grunty przy wodach

292 ha strefy BM_I_2 – ograniczenie intensywnej uprawy i nawożenia

100 m od źródeł, cieków i zbiorników – ograniczenie nawożenia

5 m minimalny nienawożony pas buforowy wzdłuż cieków

granica Parku · otulina · lasy

Geostanowiska: ochrona i ekspozycja

ZAGROŻENIE

Zarastanie i zasypywanie odsłonięć, nielegalne pozyskiwanie surowców, dzikie wysypiska

→

CEL OCHRONY

Objęcie dodatkowymi formami ochrony najcenniejszych odsłonięć, źródeł i form rzeźby

→

DZIAŁANIE W PLANIE

Stanowisko dokumentacyjne „Wyrobisko Kadyny” (C_I_5)

Pomniki przyrody: głazy narzutowe i źródliska

Przygotowanie ścian kopalni iłów do ekspozycji, okresowe odsłanianie

Zalecenia i rekomendacje: § 5 pkt 9 lit. a–c, pkt 10; § 12 ust. 1 · geostanowiska m.in. Święty Kamień, Wielki Kamień, jar Kamienicy, dolina Grabianki

Gleby na stokach i odpady

ZAGROŻENIE	CEL OCHRONY	DZIAŁANIE W PLANIE
Uprawa płużna na stromych stokach; dzikie wysypiska u podnóża strefy krawędziowej i nad Zalewem	Zmniejszenie powierzchni erozji wodnej i uprawowej; ograniczenie nielegalnego pozbywania się odpadów	Orka w poprzek stoku, płodozmian, miedze i zadrzewienia śródpolne Zadarnianie lub zalesianie stoków najbardziej nachylonych (UU_14) Likwidacja i kontrola dzikich wysypisk

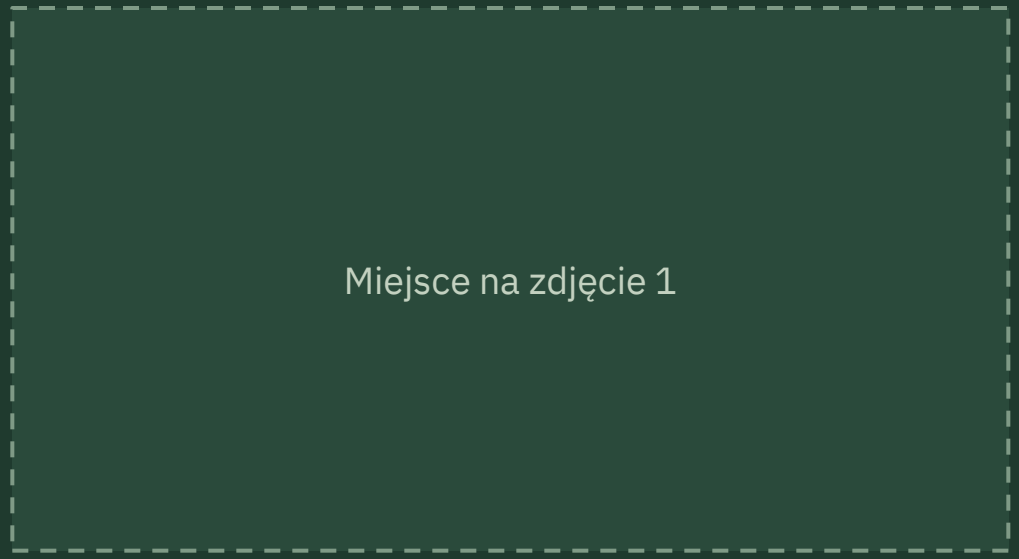
Zalecenia: § 5 pkt 13 lit. a–d, pkt 14 · strefy UU_14 pokazano na mapie uwarunkowań (zał. 4)

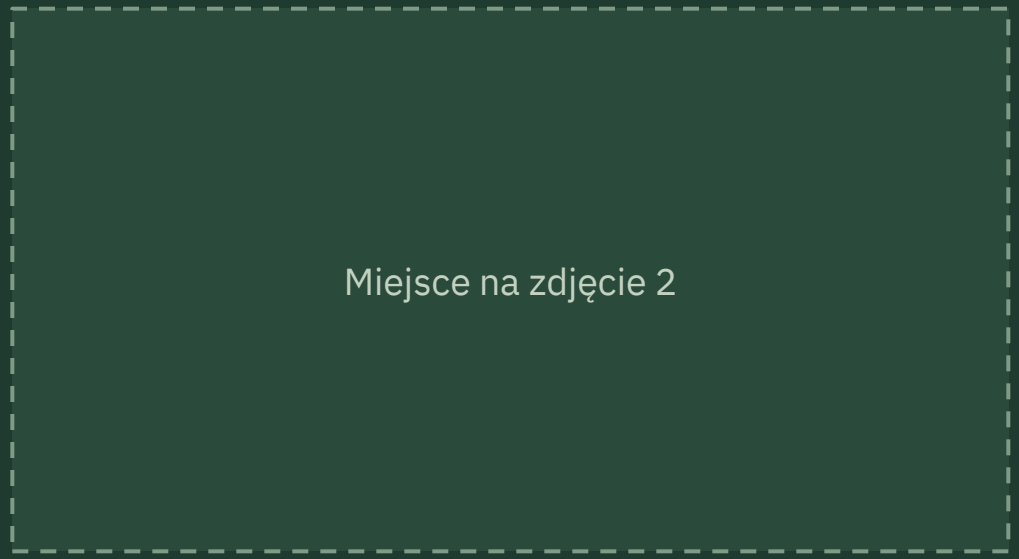
02

OPERAT 2

Szata roślinna i grzyby

Buczyny i grądy strefy krawędziowej, łąki i mokradła krajobrazu rolniczego oraz bogata biota mszaków, porostów i grzybów

Co zagraża roślinności i grzybom

Kategoria	Zagrożenie	Skutek dla Parku
Gospodarka leśna	Eksploatacyjny charakter gospodarki, intensyfikacja pozyskania drewna, prace na stromych stokach	Trwałe zmiany zbiorowisk leśnych, utrata cennych płatów, erozja
Gospodarka leśna	Usuwanie martwego drewna, drzew dziuplastych i starych	Utrata siedlisk mszaków, porostów i grzybów, w tym gatunków puszczańskich
Rolnictwo	Zaniechanie koszenia i wypasu, zalesianie łąk i muraw	Zarastanie łąk trzciną i krzewami, utrata gatunków
Gatunki obce	Rdestowce, nawłocie, niecierpki, barszcze, czeremcha amerykańska	Wypieranie gatunków rodzimych

> Wybór z tabeli zagrożeń w § 3 ust. 1 (kategorie VI, VII, X)

Trzy cele w zakresie szaty roślinnej

ŁĄKI I MOKRADŁA

Zachowanie różnorodności ekosystemów nieleśnych (m.in. siedlisko 6510) przez ekstensywne użytkowanie kośne i pastwiskowe

ZBIOROWISKA LEŚNE

Zachowanie buczyn (9110, 9130), grądów (9160), dąbrów (9190), łęgów i borów bagiennych przez hodowlę zgodną z naturą

GATUNKI

Ochrona stanowisk gatunków roślin, mszaków, porostów i grzybów specjalnej troski; usuwanie gatunków inwazyjnych

§ 1 ust. 2 pkt 2 lit. a–c

Lasy: starolasy, rębnia przerębowa, martwe drewno

ZAGROŻENIE

Intensyfikacja pozyskania drewna i rębnie zupełne w buczynach; usuwanie martwego drewna

CEL OCHRONY

Zachowanie trwałości i naturalnego charakteru zbiorowisk leśnych

DZIAŁANIE W PLANIE

Wyłączenie starolasów z użytkowania (BM_II_1)

Rębnia przerębowa (BM_II_2), bez rębni zupełnych

Min. 10 m³/ha martwego drewna, w tym 3 duże drzewa/ha (BM_II_4)

Zalecenia: § 6 pkt 1 lit. a–b, pkt 3 lit. a–c · Ustalenie do mpzp: § 16 ust. 4 pkt 1 lit. a (zachowanie powierzchni lasów)

OPERAT 2 · MAPA

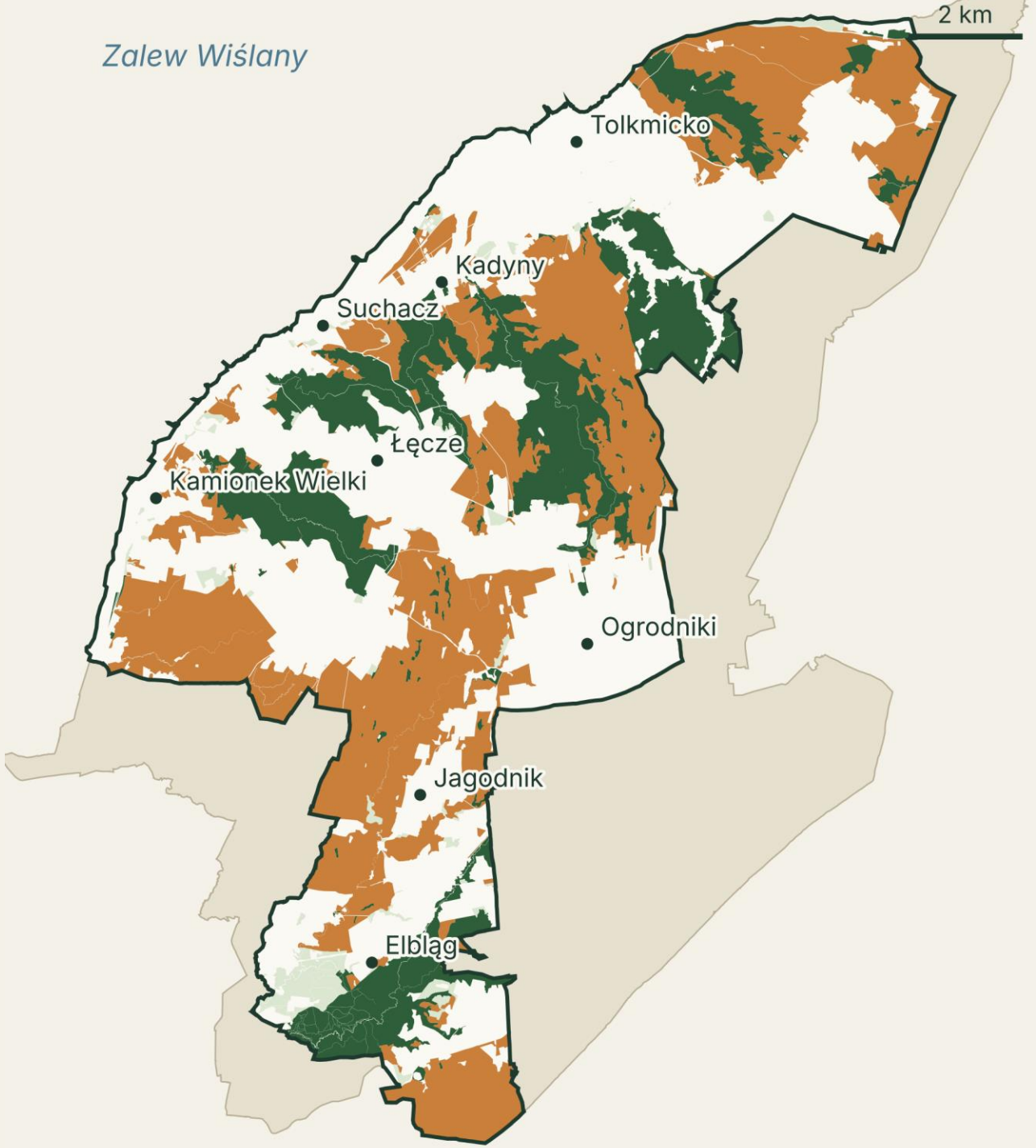
Lasy wyłączone z użytkowania i rębnia przerębowa

2 422 ha BM_II_1 – wyłączenie drzewostanów z użytkowania gospodarczego

4 396 ha BM_II_2 – rębnia przerębowa (V), bez nakładania się na BM_II_1

7 110 ha lasów w strefie BM_II_4 – martwe drewno

granica Parku · otulina · lasy

Łąki: ekstensywne użytkowanie zamiast zarastania

ZAGROŻENIE

Odchodzenie od koszenia i wypasu, zalesianie, przekształcanie w grunty orne i pod zabudowę

CEL OCHRONY

Zachowanie i przywracanie siedlisk łąkowych, w szczególności w rejonie Kadyn, Kikołów, Tolkmicka i Zatoki Elbląskiej

DZIAŁANIE W PLANIE

Koszenie i wypas w strefach BM_I_1, z wycinką nalotu i pozostawieniem kęp drzew

Naturalna sukcesja w strefach BM_I_3

Bez zabudowy, zaorywania i zalesiania łąk

Zalecenia: § 6 pkt 4 lit. a–d · Ustalenia do mpzp: § 16 ust. 4 pkt 1 lit. g, h, j (zakaz zalesiania muraw, przekształcania łąk dolinnych, zabudowy cennych zbiorowisk)

OPERAT 2 · MAPA

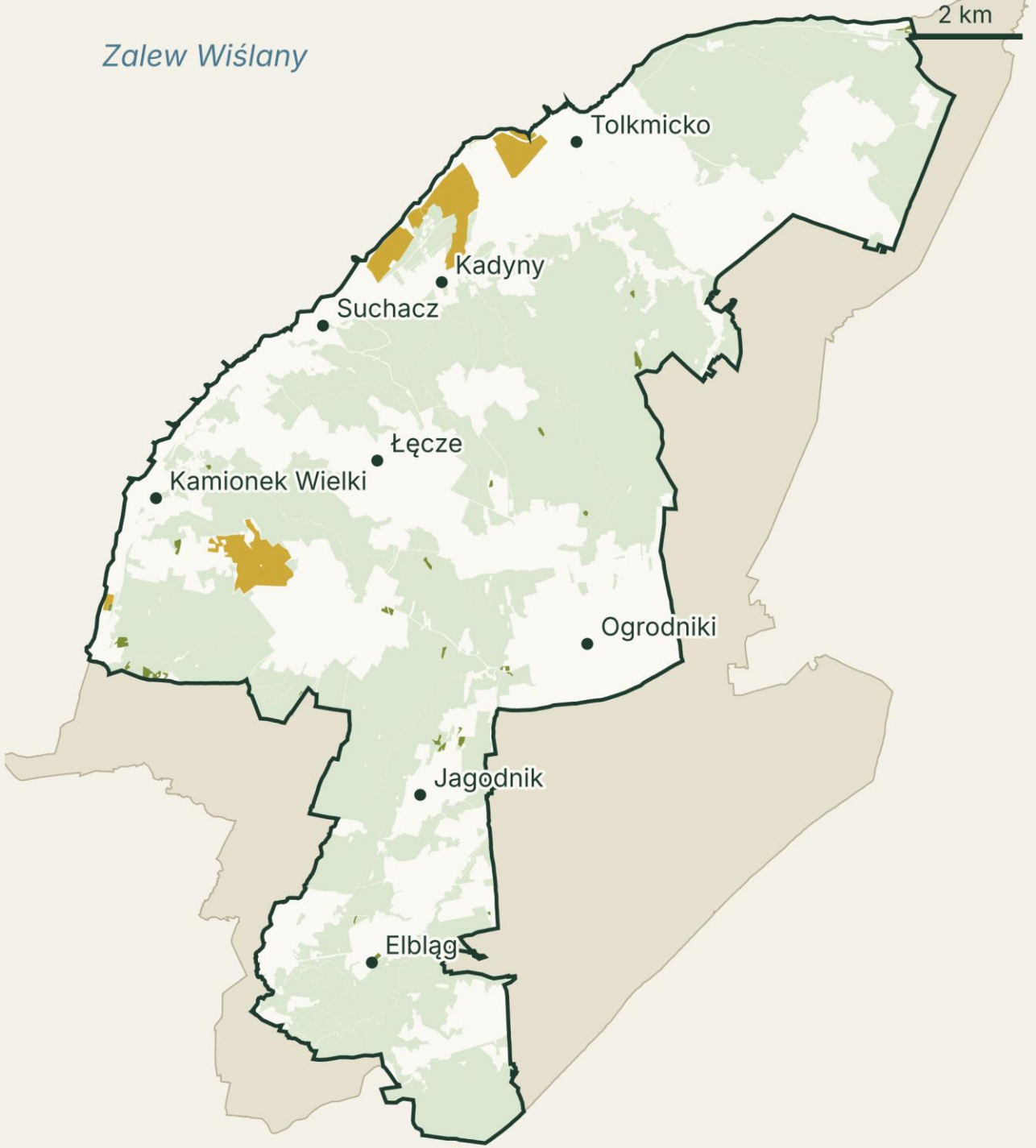
Krajobrazy otwarte i obszary sukcesji

288 ha BM_I_1 – ekstensywne użytkowanie kośne i pastwiskowe

34 ha BM_I_3 – pozostawienie do naturalnej sukcesji

> 1 ha kompleksy leśne wyłączone ze strefy BM_I_1

granica Parku · otulina · lasy

Nowe formy ochrony dla najcenniejszych obszarów

ZAGROŻENIE

Presja na doliny i buczyny poza rezerwatami; brak ochrony prawnej cennych mokradeł

→

CEL OCHRONY

Objęcie dodatkowymi formami ochrony najcenniejszych zbiorowisk i stanowisk gatunków

→

DZIAŁANIE W PLANIE

5 nowych rezerwatów dolin i powiększenie „Doliny Stradanki” oraz „Kadyńskiego Lasu” (C_I_1)

Użytki ekologiczne (C_I_3) i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe (C_I_4)

Otuliny 4 rezerwatów (C_I_2)

Rekomendacje: § 6 pkt 6 lit. a, § 12 ust. 1 · otulina zasadna, o ile teren nie zostanie objęty inną formą ochrony

Rekomendowane formy ochrony przyrody

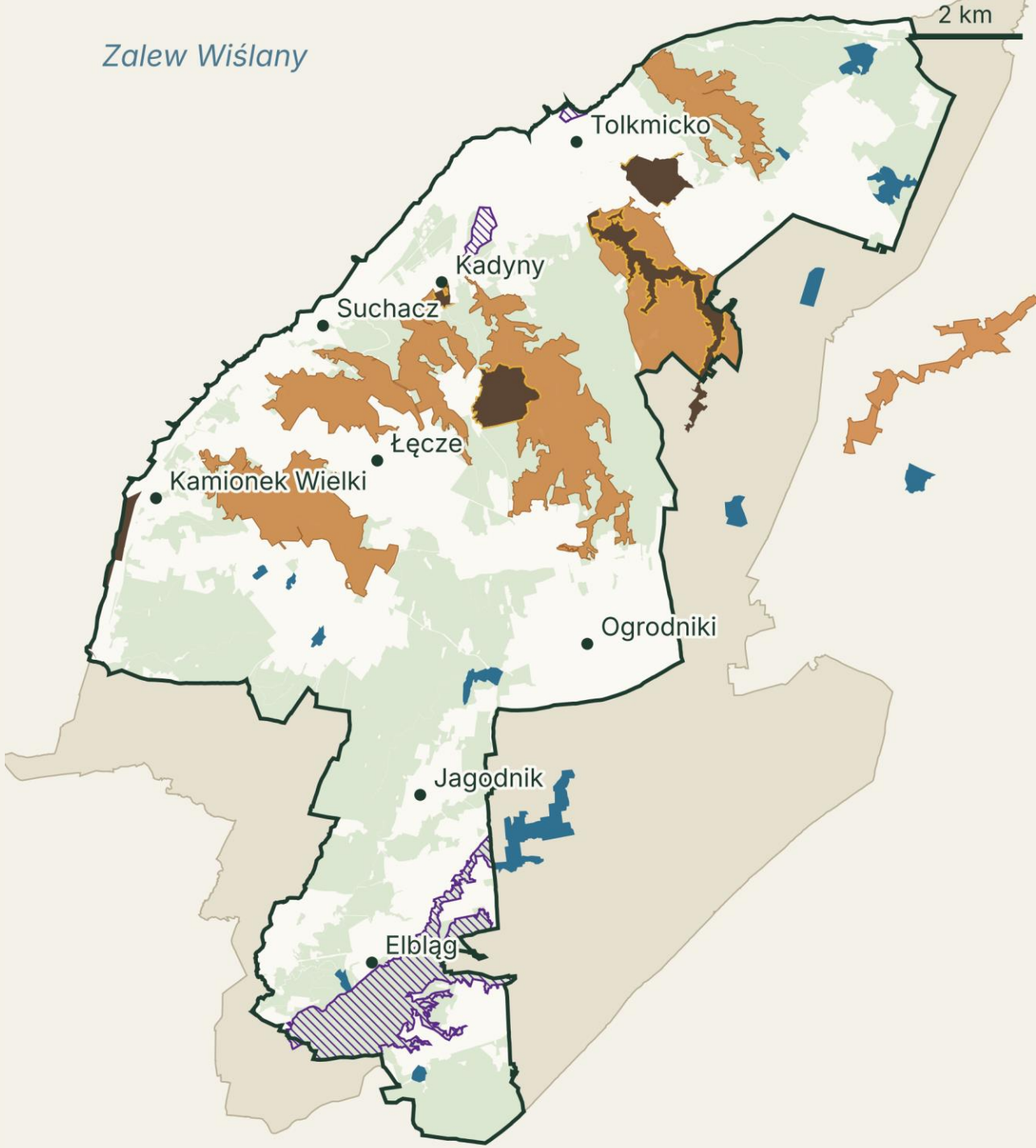
1 983 ha — C_I_1 – rezerwaty: Dolina Grabianki, Kamienicy, Kieli, Olszanki, Potoku Suchacz; powiększenia

203 ha — C_I_3 – użytki ekologiczne

470 ha — C_I_4 – zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

66 ha — C_I_2 – otuliny rezerwatów (las w pasie 30 m)

granica Parku · otulina · lasy

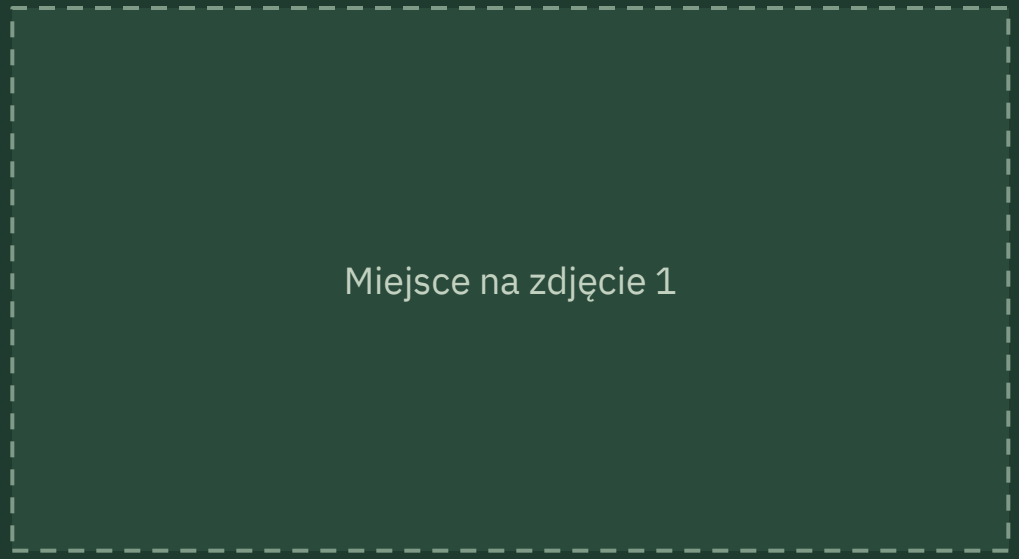

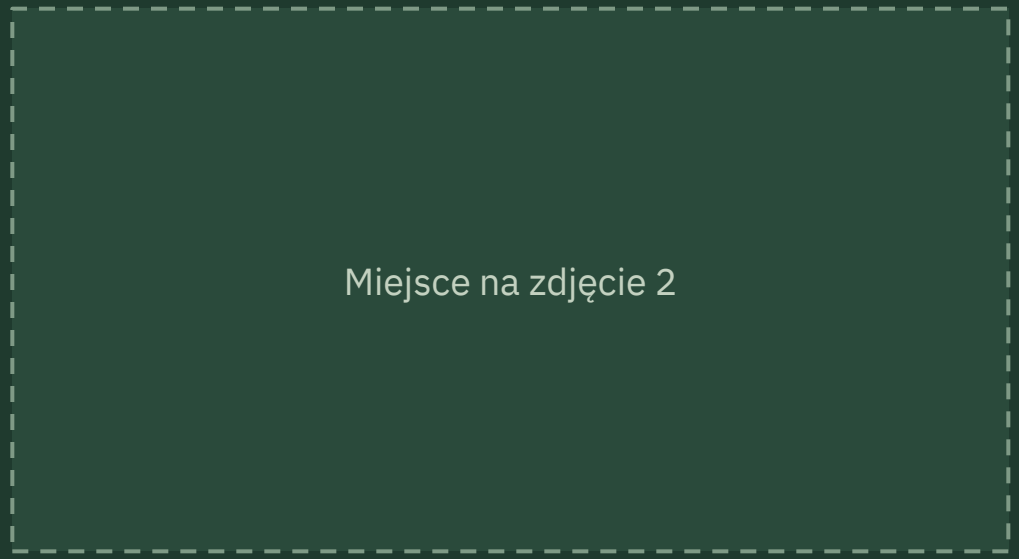
03

OPERAT 3

Zwierzęta

Ptaki leśne i drapieżne, nietoperze (w tym mopek), płazy, wydra i bóbr oraz korytarz migracyjny Lasów Kadyńskich

Co zagraża faunie Parku

Kategoria	Zagrożenie	Skutek dla Parku
Komunikacja	Drogi wojewódzkie 503 i 504, zabudowa i infrastruktura jako bariery	Śmiertelność na drogach, przerwanie korytarzy migracji
Gospodarka leśna	Usuwanie starych, dziuplastych i martwych drzew	Utrata siedlisk dzięciołów, nietoperzy, owadów saproksylicznych
Gatunki obce	Jenot, norka amerykańska, szop pracz; wolno biegające psy i koty	Presja drapieżnicza na ptaki i płazy
Zanieczyszczenia	Światło i hałas przy zabudowie i obiektach turystycznych	Zaburzenie aktywności nietoperzy, owadów i ptaków

Wybór z tabeli zagrożeń w § 3 ust. 1 i ust. 2 (kategorie IV, VI, IX, X)

Cele ochrony zwierząt

GATUNKI RZADKIE

Rozpoznanie, monitoring i ochrona czynna, w tym przedmiotów ochrony Natura 2000

KORYTARZE

Ciągłość korytarzy migracji (wilk, ryś, bóbr, wydra) i szlaku migracji ptaków

STARE LASY

Stare, dziuplaste i martwe drzewa oraz zasoby martwego drewna

KRAJOBRAZ ROLNICZY

Ekstensywne użytkowanie, miedze i zadrzewienia dla derkacza, żurawia i motyli

WODY

Ochrona małych zbiorników, źródeł i cieków jako miejsc rozrodu

PRESJA CZŁOWIEKA

Ograniczenie gatunków inwazyjnych, światła, hałasu i pułapek

§ 1 ust. 2 pkt 3 lit. a–h

OPERAT 3 · ZAPIS 1 Z 3

Natura 2000 i ptaki łąk

ZAGROŻENIE

Zanik siedlisk ptaków łąkowych; konflikt działań z celami obszarów Natura 2000

CEL OCHRONY

Ochrona czynna gatunków i siedlisk, w tym przedmiotów ochrony Natura 2000

DZIAŁANIE W PLANIE

Działania z planów zadań ochronnych w strefach BM_V_8

Ekstensywne łąki dla derkacza, żurawia i czerwończyka nieparka (BM_I_1)

Wyłączenie z zalesień siedlisk gatunków nieleśnych (BM_VI_5)

Zalecenia: § 7 pkt 2 lit. a–c · w obszarach Natura 2000 obowiązują ich plany ochrony i PZO (§ 3 uchwały)

OPERAT 3 · MAPA

Obszary Natura 2000 w Parku

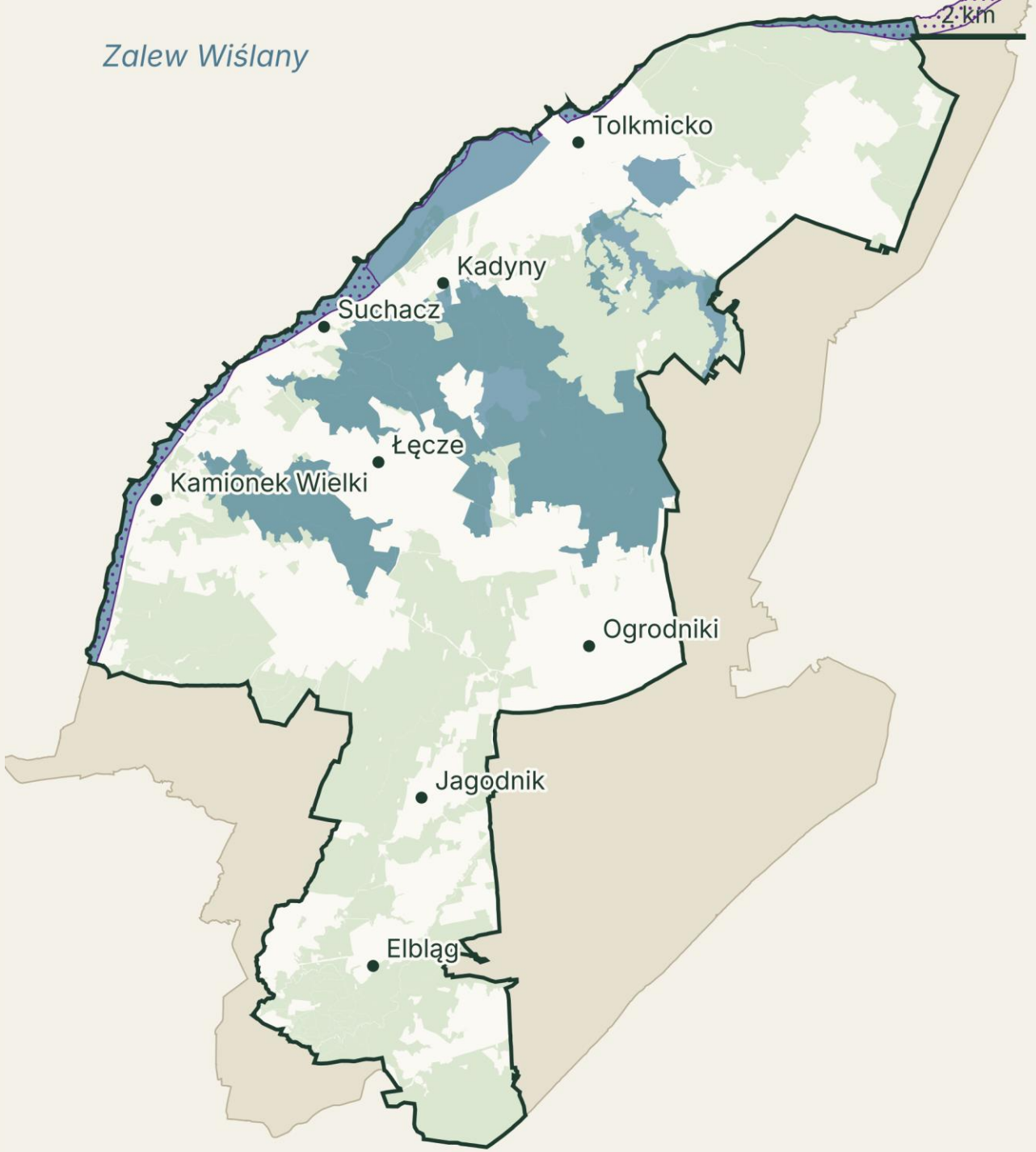
2 811 ha — BM_V_8 – działania na rzecz przedmiotów ochrony Natura 2000

PLH280029 — Doliny Erozyjne Wysoczyzny Elbląskiej

PLB280010 — Zalew Wiślany (OSO)

PLH280007 — Zalew Wiślany i Mierzeja Wiślana

granica Parku · otulina · lasy

Stare lasy, martwe drewno i nietoperze

ZAGROŻENIE

Usuwanie drzew dziuplastych i martwego drewna; niepokojenie zimowisk nietoperzy

CEL OCHRONY

Zachowanie siedlisk fauny starych lasów i zadrzewień

DZIAŁANIE W PLANIE

Więcej martwego drewna (BM_II_4), ciągłość pokrywy (BM_II_5)

Ochrona ostoi ptaków szponiastych i bociana czarnego

Zabezpieczenie zimowisk, w tym mopka w Kadynach (BM_V_4)

Zalecenia: § 7 pkt 2 lit. d, pkt 7 lit. a–g · normy martwego drewna: § 6 pkt 3 lit. b

OPERAT 3 · MAPA

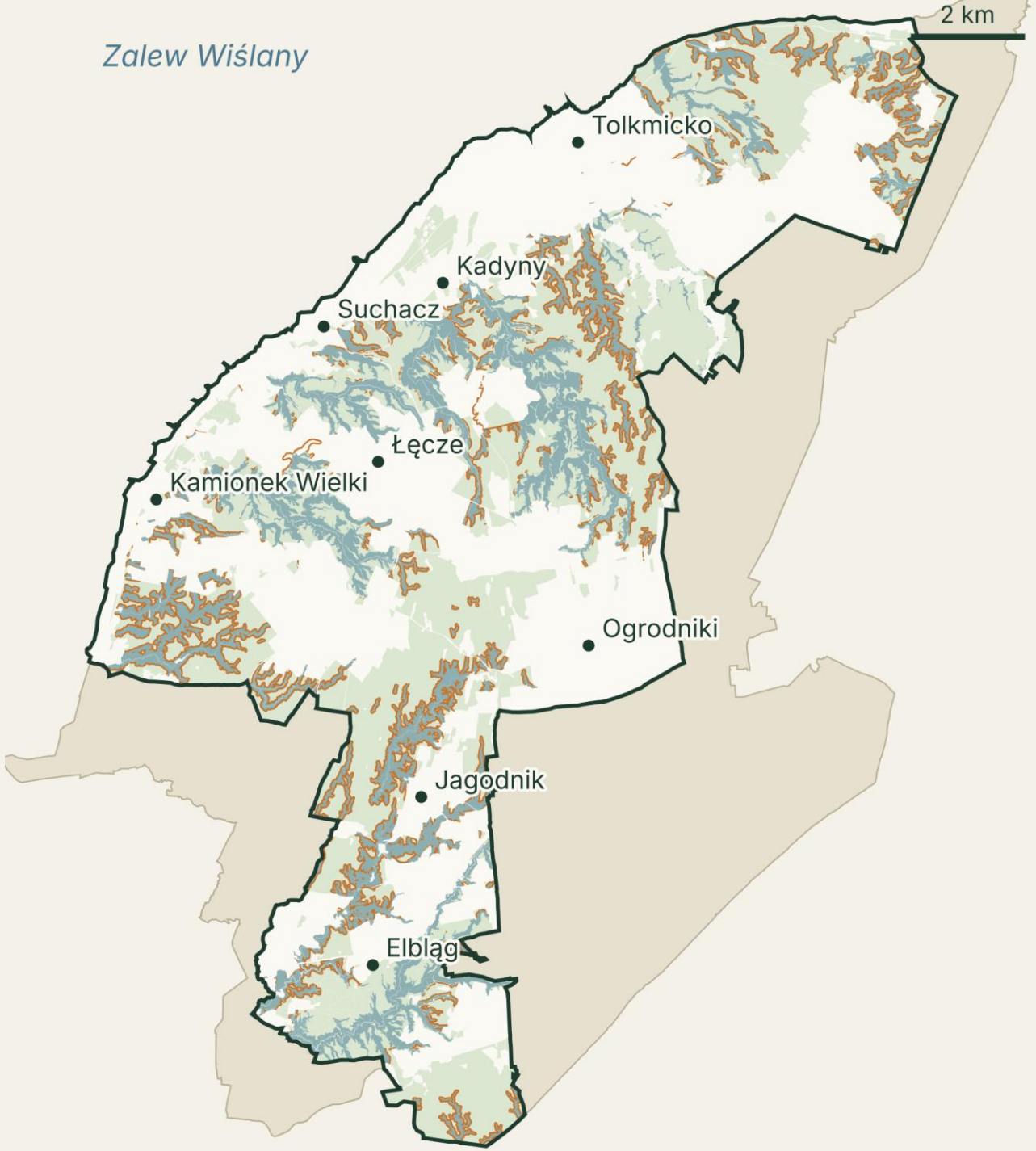
Ciągłość pokrywy leśnej i ochrona gleb leśnych

964 ha — BM_II_5 – ciągłość pokrywy leśnej

1 986 ha — BM_II_3 – zrywka tylko przy zmrożonej glebie (las w dolinach)

30 m — szerokość bufora od granic rezerwatów i dolin

granica Parku · otulina · lasy

OPERAT 3 · ZAPIS 3 Z 3

Drogi i korytarze migracji

ZAGROŻENIE

Ruch na drogach 503 i 504 przecinających kompleksy leśne; grodzenie działek

CEL OCHRONY

Trwałość i ciągłość korytarzy ekologicznych, mniejsza śmiertelność na drogach

DZIAŁANIE W PLANIE

Przejścia dla zwierząt i ogrodzenia naprowadzające przy przebudowie dróg 503 i 504

Płotki dla płazów w marcu–kwietniu

Zakaz zabudowy i nowych dróg w strefach BM_VI_3 (mpzp)

Zalecenia: § 7 pkt 6 lit. a–c, § 11 pkt 3 · Ustalenie do mpzp: § 16 ust. 4 pkt 1 lit. f

Wody jako miejsca rozrodu

ZAGROŻENIE

Bariery w ciekach; zasypywanie i osuszanie małych zbiorników; nielegalne stawy

CEL OCHRONY

Ochrona siedlisk wodnych i ciągłości cieków dla ryb, minogów, płazów i wydry

DZIAŁANIE W PLANIE

Likwidacja barier migracyjnych (BM_V_3)

Odstąpienie od nowych i likwidacja nielegalnych stawów (BM_III_2)

Kontynuacja użytkowania wód stojących z linią brzegową

Zalecenia: § 7 pkt 5, pkt 8 lit. a–d

04

OPERAT 4

Krajobraz

Panoramy z krawędzi wysoczyzny na Zalew Wiślany, leśne doliny, mozaika pól oraz historyczne wsie i aleje

Miejsce na zdjęcie 1

Miejsce na zdjęcie 2

Co zagraża walorom krajobrazowym

Kategoria	Zagrożenie	Skutek dla Parku
Urbanizacja	Zabudowa na szczytach wzniesień i w eksponowanych miejscach skłonu wysoczyzny	Dominanty zaburzające panoramy
Urbanizacja	Rozpraszanie zabudowy letniskowej i mieszkaniowej, formy obce krajobrazowi	Zanik terenów otwartych, utrata charakteru wsi
Urbanizacja	Brak uchwał krajobrazowych – reklamy, tablice, ogrodzenia	Chaos wizualny
Energetyka	Duże obiekty techniczne, OZE, wiatraki w otulinie	Dominanty techniczne, antropogenizacja krajobrazu

Wybór z tabeli zagrożeń w § 3 ust. 1 i ust. 2 (kategorie I i III)

Cele ochrony krajobrazu

WIDOKI

Ochrona punktów, ciągów i osi widokowych, przedpoli ekspozycji i dróg krajobrazowych

DOLINY

Leśny charakter dolin cieków uchodzących do Zalewu

KRAJOBRAZ ROLNICZY

Mozaika pól, miedze, zadrzewienia, mokradła śródpolne

RZEŹBA

Głęboko wcięte doliny, wąwozy i jary jako element fizjonomii

BRZEG ZALEWU

Ograniczenie wykaszania trzcin i nowych obiektów kubaturowych

ZABUDOWA

Kadyny, Kikoły, Łęcze, Pogrodzie – nawiązanie do tradycji

§ 1 ust. 2 pkt 4 lit. a–h

Strefy ochrony krajobrazów – jedyne zakazy wiążące wprost

ZAŁĄCZNIK NR 2

- 14 stref w krajobrazach priorytetowych z audytu krajobrazowego województwa
- Bogdaniec, Góra Mostowa, Kadyny (3 strefy), Kamionek Wielki, Kikoły, Łęcze (2), Pęklewo, Polana Ostrogóra, Połoniny, Tolkmicko (2)

ZAKAZY (ART. 17 UST. 1A)

- A_I_1 (bez mpzp): zakaz lokalizowania nowych obiektów budowlanych i zalesiania
- A_I_2 (z mpzp): zakaz lokalizowania nowych obiektów budowlanych i zalesiania – zakres i wyjątki dla każdej strefy w zał. 2
- obiekty dopuszczone: do 2 kondygnacji i 7 m (§ 16 ust. 2)

> Postanowienia są aktem prawa miejscowego (art. 20 ust. 4a). Strefy A_I ujmuje się w planach ogólnych jako strefy otwarte SO (§ 15 pkt 1 lit. a)

OPERAT 4 · MAPA

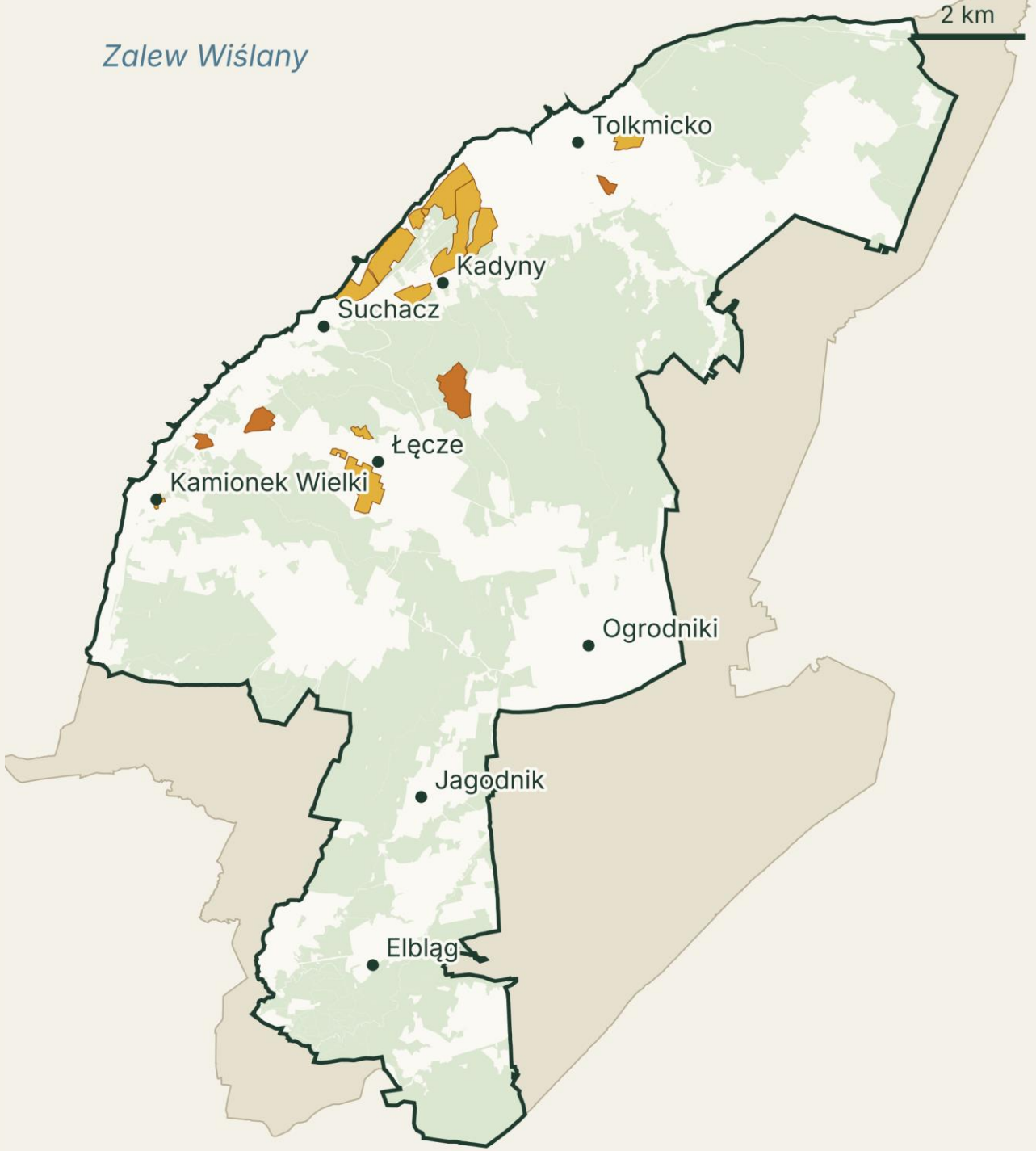
Strefy ochrony krajobrazów A_I

69 ha — A_I_1 – tereny bez miejscowych planów

290 ha — A_I_2 – tereny objęte miejscowymi planami

7 m — maksymalna wysokość obiektów dopuszczonych w strefach

granica Parku · otulina · lasy

Przedpola widokowe: bez obiektów zasłaniających widok

ZAGROŻENIE

Zabudowa, maszty i OZE w przedpolach panoram; zalesienia zasłaniające widoki

CEL OCHRONY

Ochrona i ekspozycja punktów, ciągów i przedpoli widokowych

DZIAŁANIE W PLANIE

Zakaz zabudowy w BM_VI_1 i zalesiania w BM_VI_5

Zakaz obiektów zaburzających widok w BM_VI_2 (m.in. OZE, maszty)

Analizy wizualne i przegląd widoków co 5 lat

Zalecenia: § 8 pkt 1 lit. b–h · w otulinie: strefy O_II (§ 17)

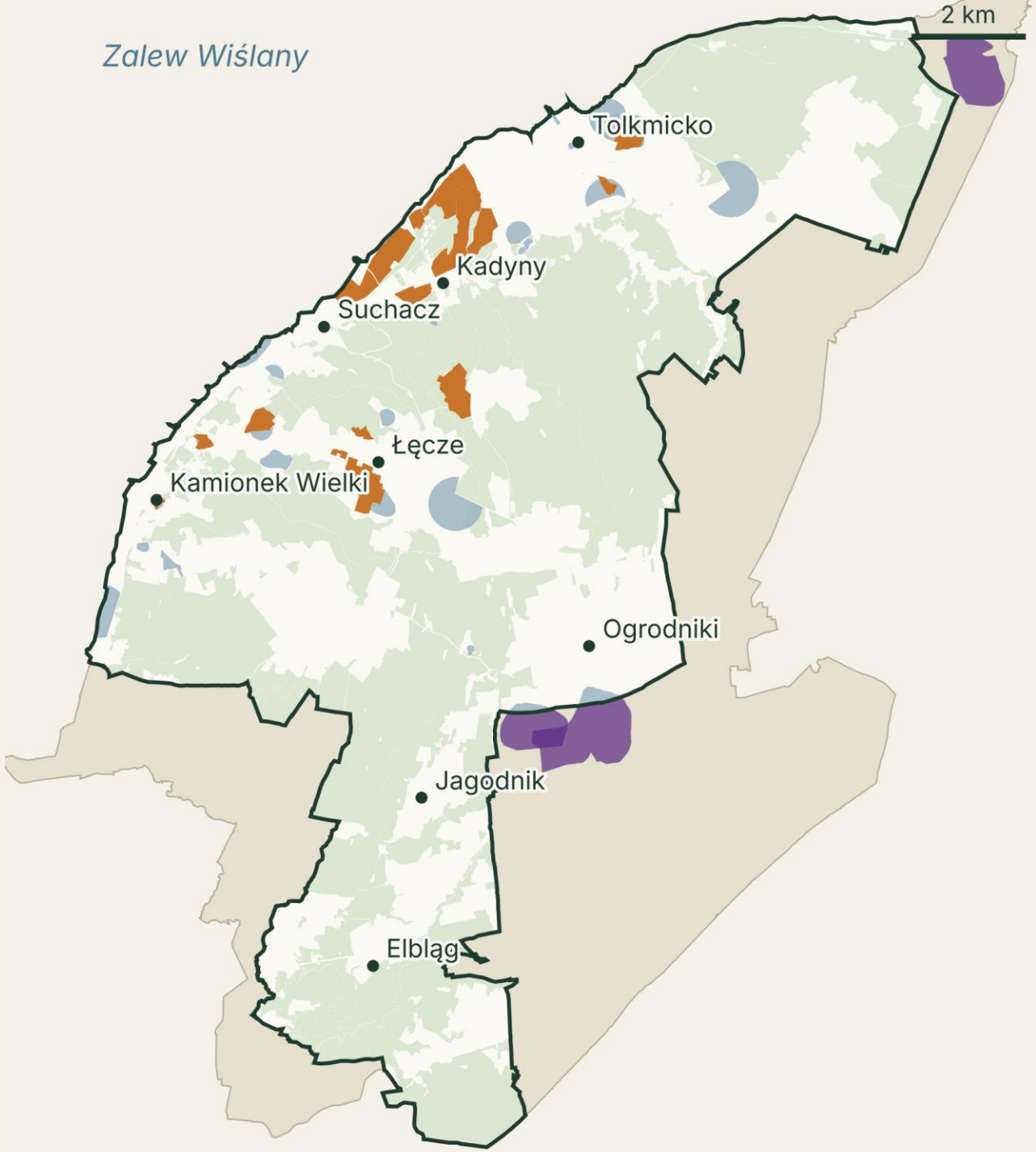
Przedpola widokowe i tereny wyłączone spod zabudowy

350 ha BM_VI_2 – przedpola widokowe w Parku

359 ha BM_VI_1 i BM_VI_5 – tereny wyłączone spod zabudowy i z zalesień

348 ha O_II – przedpola widoków na Park w otulinie

granica Parku · otulina · lasy

Porządek w przestrzeni: reklamy, maszty, ogrodzenia

ZAGROŻENIE

Nadmiar reklam i tablic, wolnostojące maszty, pełne ogrodzenia

CEL OCHRONY

Ochrona krajobrazu przed chaosem wizualnym

DZIAŁANIE W PLANIE

Uchwały krajobrazowe gmin (art. 37a), poprzedzone analizami widokowymi

Wspólne maszty dla operatorów

Katalog dobrych praktyk dla reklam i szyldów

Zalecenia: § 8 pkt 5 lit. a–g · w otulinie: § 17

Doliny i krajobraz rolniczy

ZAGROŻENIE

Pozyskanie drewna na stromych zboczach; scalenia gruntów i parcelacja pod zabudowę

CEL OCHRONY

Leśny charakter dolin i mozaikowa struktura krajobrazu rolniczego

DZIAŁANIE W PLANIE

Zaprzestanie eksploatacji lasów na zboczach powyżej 15°

Miedze, zadrzewienia śródpolne, aleje przydrożne

Ograniczenie scaleń i parcelacji gruntów rolnych

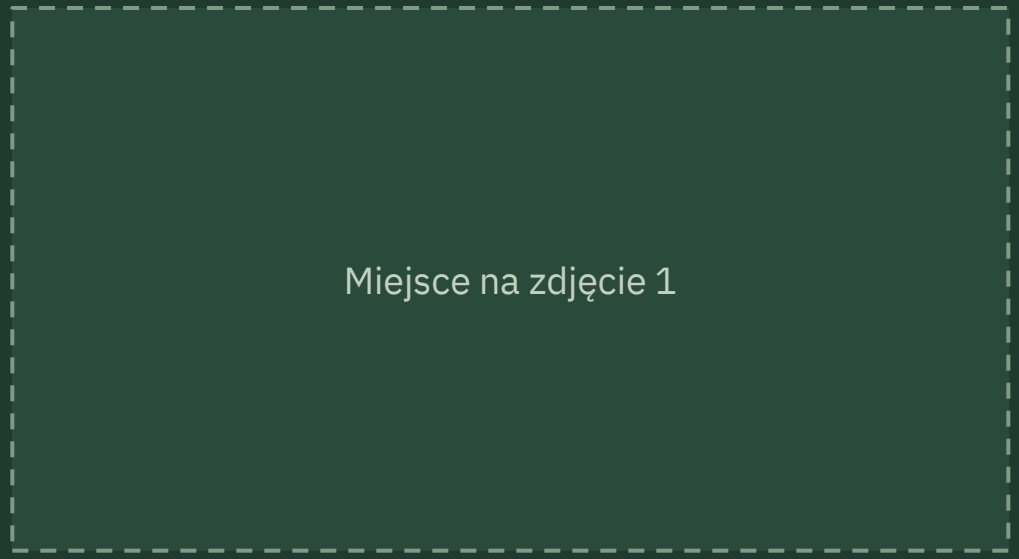
Zalecenia: § 8 pkt 1 lit. n, pkt 2 lit. a, pkt 3 lit. a–d

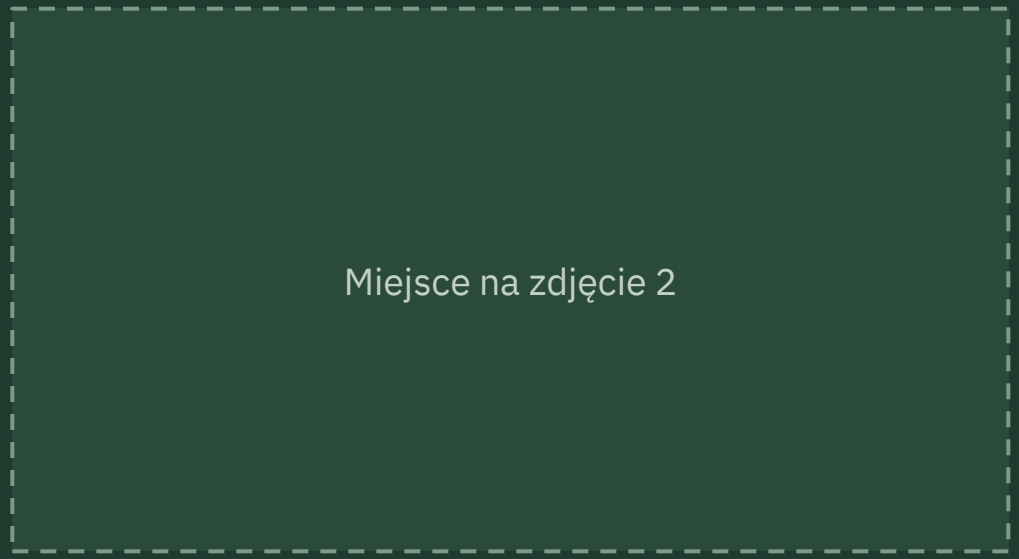
05

OPERAT 5

Dziedzictwo kulturowe

Historyczne układy wsi, zespoły w Kadynach, domy podcieniowe, dawne cegielnie i grodziska pruskie

Co zagraża dziedzictwu kulturowemu

Kategoria	Zagrożenie	Skutek dla Parku
Dziedzictwo	Zaniedbanie i degradacja zabytków, zrujnowane obiekty	Utrata wartości historycznej i tożsamości regionu
Dziedzictwo	Niewłaściwe remonty i modernizacje	Utrata autentyzmu obiektów
Urbanizacja	Zanikanie wiejskiego charakteru miejscowości	Zatarcie historycznych układów
Inne	Nielegalne poszukiwanie militariów	Niszczenie stanowisk archeologicznych

> Wybór z tabeli zagrożeń w § 3 ust. 1 (kategorie I, II, XI)

Cele ochrony dziedzictwa

ZASÓB ZABYTKOWY

Zachowanie i eksponowanie układów ruralistycznych, zespołów rezydencjonalnych, domów podcieniowych i obiektów sakralnych

KRAJOBRAZ HISTORYCZNY

Ochrona stanowisk archeologicznych, w tym grodzisk pruskich i „Wałów Tolkmita”

WIEDZA

Edukacja o dziedzictwie Prusów, osadnictwie, budownictwie podcieniowym i majolice kadyńskiej

§ 1 ust. 2 pkt 5 lit. a–c

Park kulturowy „Kadyny”

ZAGROŻENIE

Degradacja zespołu pałacowo-folwarcznego i poklasztornego; dysharmonijna zabudowa w otoczeniu

CEL OCHRONY

Zachowanie wartości i czytelności historycznych układów przestrzennych

DZIAŁANIE W PLANIE

Utworzenie parku kulturowego z zespołem pałacowo-folwarcznym i stadniną (C_II_4)

Wpis Wytwórni Majoliki do rejestru (C_II_1)

Aktualizacja dokumentacji konserwatorskiej

Rekomendacje i zalecenia: § 9 pkt 1 lit. a, c; pkt 2 lit. d; § 12 ust. 2

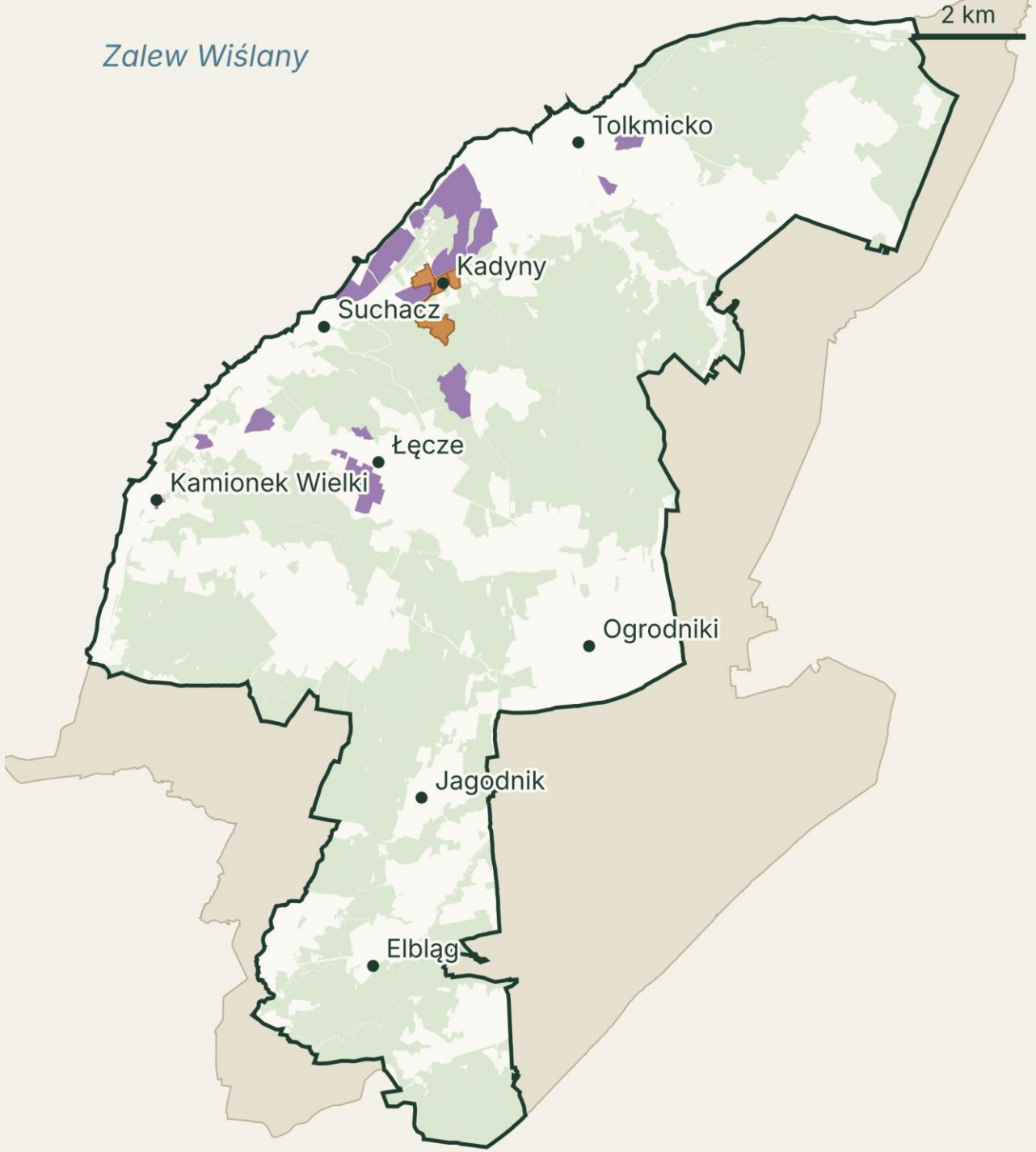
Kadyny i historyczne poldery

54 ha — C_II_4 – park kulturowy „Kadyny”

BM_VI_1 — historyczne poldery Próchnika i Łęcza bez zabudowy kubaturowej

C_II_3 — strefy ochrony konserwatorskiej w mpzp

granica Parku · otulina · lasy

Układy ruralistyczne wsi

ZAGROŻENIE

Rozpraszanie zabudowy i formy obce wsi; zatarcie podziałów i linii zabudowy

CEL OCHRONY

Kontynuacja tradycyjnych zasad gospodarowania przestrzenią

DZIAŁANIE W PLANIE

Wpis układów Łęcza i Próchnika do rejestru (C_II_1); Ogrodniki, Kamionek Wielki, Jagodnik do ewidencji (C_II_2)

Linie zabudowy i parametry w mpzp

Katalog historycznych form zabudowy

Zalecenia: § 9 pkt 1 lit. b, d–h · Ustalenia do mpzp: § 16 ust. 3 pkt 1 lit. b–d

Obiekty: domy podcieniowe, cegielnie, cmentarze

ZAGROŻENIE

Niszczenie domów podcieniowych i zespołów cegielni; zarastanie nieczynnych cmentarzy

CEL OCHRONY

Dokumentowanie i konserwacja zasobu zabytkowego

DZIAŁANIE W PLANIE

Remonty domów podcieniowych w Łęczu, Kamionku Wielkim, Próchniku i Pagórkach

Rewaloryzacja cmentarzy i parków (BM_V_6) z ochroną porostów na murach

Inwentaryzacja kapliczek i krzyży

Zalecenia: § 9 pkt 2 lit. f, pkt 4, pkt 5 lit. a–d

OPERAT 5 · UZUPEŁNIENIE

Archeologia

ZAGROŻENIE

Prace ziemne bez nadzoru; poszukiwanie militariów wykrywaczami

CEL OCHRONY

Ochrona stanowisk archeologicznych i krajobrazu historycznego

DZIAŁANIE W PLANIE

Nadzór archeologiczny w strefach BK_IV_4

Badania „Wałów Tolkmita” i grodzisk pruskich, także z LiDAR

Odstąpienie od turystyki militarnej

Zalecenia: § 9 pkt 6, § 14 ust. 1 pkt 3, ust. 3 pkt 27

Dziedzictwo w ofercie edukacyjnej i turystycznej

Szlaki

Szlak Grodzisk Pruskich (Tolkmicko – Wały Tolkmita – Nowinka – Chojnowo – Święty Kamień) i Nadzalewowy Szlak Portów Ceglarskich

Ścieżki

Ścieżka edukacyjna w Kadynach: zespół folwarczny, dawny zakład majoliki, wyrobisko iłów

Obiekty

Adaptacja cegielni, domów podcieniowych i folwarków na cele kulturalne i edukacyjne

Zalecenia: § 9 pkt 7 lit. a–d, § 14 ust. 2 pkt 3 i 5, ust. 3 pkt 17 i 36

06

OPERAT 6

Turystyka, rekreacja i edukacja

Park blisko Elbląga i nad Zalewem: duża presja rekreacyjna w Bażantarni, nad brzegiem i w dolinach

Miejsce na zdjęcie 1

Miejsce na zdjęcie 2

Co zagraża Parkowi ze strony turystyki

Kategoria	Zagrożenie	Skutek dla Parku
Turystyka	Koncentracja ruchu i dalsza intensyfikacja w parku leśnym Bażantarnia	Zadeptywanie runa, niszczenie siedlisk
Turystyka	MTB, quady i motocykle w dolinach i lasach	Erozja stoków, niszczenie stanowisk gatunków
Turystyka	Penetracja poza szlakami, brak ciągłości szlaków	Wydeptywanie, płoszenie ptaków, śmieci
Turystyka	Tworzenie plaż: wycinanie szuwarów, wysypywanie piasku	Niszczenie strefy brzegowej Zalewu

> Wybór z tabeli zagrożeń w § 3 ust. 1 (kategoria V) i ust. 2 (kategoria IV)

Cele w zakresie turystyki i edukacji

ROZWÓJ

Turystyka dostosowana do chłonności Parku, w tym turystyka wodna na Zalewie

OCHRONA

Kanalizacja ruchu i strefy buforowe wokół najcenniejszych stanowisk i rezerwatów

ŚWIADOMOŚĆ

Budowanie wiedzy mieszkańców, turystów i decydentów o walorach Parku

ZAPLECZE

Rozwój infrastruktury i zaplecza edukacyjnego Parku

§ 1 ust. 2 pkt 6 lit. a–d

Kanalizacja ruchu turystycznego

ZAGROŻENIE

Penetracja poza szlakami, biwakowanie i ogniska w lesie, sporty motorowe

CEL OCHRONY

Ograniczenie niekorzystnego oddziaływania ruchu na obszary cenne

DZIAŁANIE W PLANIE

Strefy buforowe wokół rezerwatów i stanowisk gatunków

Biwakowanie tylko w miejscach wyznaczonych

Wykluczenie torów i tras do sportów motorowych w terenie

Zalecenia: § 14 ust. 3 pkt 4–7, 26, 28

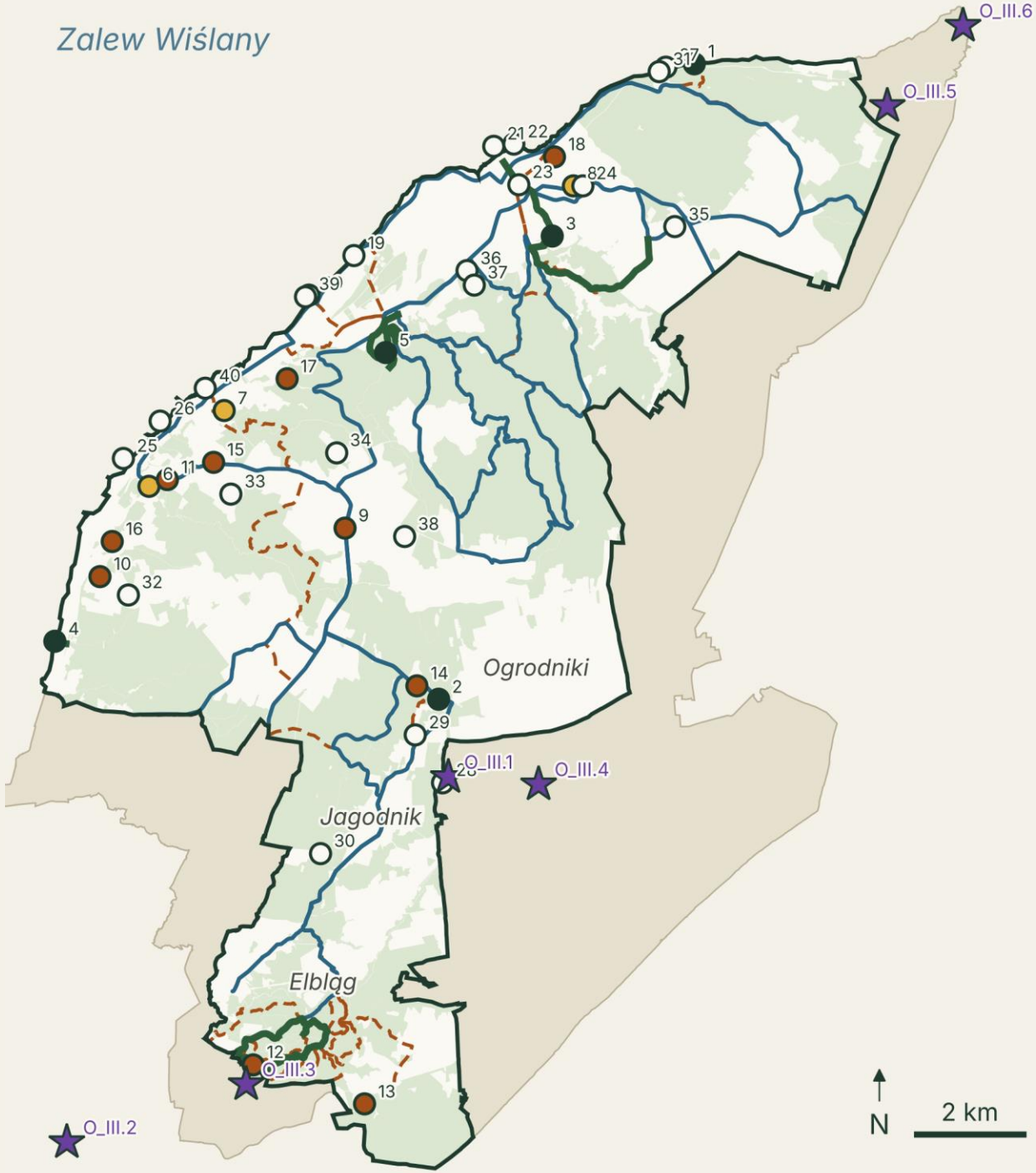
Punkty widokowe: 40 w Parku i 6 w otulinie

Strefy BM_VII_5	Co zaleca Plan
BM_VII_5.1–5.5	istniejące – do utrzymania (widok i stan urządzeń)
BM_VII_5.6–5.7	istniejące – do poprawy: dojście, odsłonięcie widoku na Zalew
BM_VII_5.8	istniejący – do udostępnienia (teren prywatny)
BM_VII_5.9–5.18	nowe – do zagospodarowania i oznaczenia w aplikacji
BM_VII_5.19–5.40	do oznaczenia na mapach – bez zagospodarowania
O_III.1–6	w otulinie: z widokiem na Park, m.in. Góra Srebrna i Góra Chrobrego

Zalecenia: § 14 ust. 3 pkt 21 · forma: niskie, częściowo zadaszone platformy z naturalnych materiałów (§ 8 pkt 1 lit. i–j)

Szlaki, ścieżki i punkty widokowe

5.1–5.5	punkty do utrzymania
5.6–5.8	do poprawy lub udostępnienia
5.9–5.18	do zagospodarowania
5.19–5.40	do oznaczenia
O_III	punkty w otulinie z widokiem na Park
BM_VII_1	szlaki rowerowe
BM_VII_1	szlaki piesze
BM_VII_8	ścieżki edukacyjne

Szlaki i parkingi

ZAGROŻENIE

Brak ciągłości szlaków, parkowanie w lasach, degradacja szlaków przez prace leśne

CEL OCHRONY

Rozwój sieci szlaków i infrastruktury przy zachowaniu walorów Parku

DZIAŁANIE W PLANIE

Układ pętlowy szlaków i szlaki konne na podstawie porozumień

Nadzalewowy Szlak Portów Ceglarskich

Urządzenie parkingów BM_VII_2 i miejsc obsługi rowerzystów

Zalecenia: § 14 ust. 3 pkt 10–20, 25

Nowe ścieżki i obiekty edukacyjne

Ścieżki

Tolkmicko – dolina Stradanki – Nowinka (BM_VII_8.5), Kadyny, geologiczna ścieżka w dolinie Kumieli

Obiekty

Dwa obiekty edukacyjno-wystawiennicze: w parku leśnym Bażantarnia i w Kadynach

Zasady

Zajęcia z uwzględnieniem okresów lęgowych, bez ujawniania lokalizacji stanowisk gatunków wrażliwych

Zalecenia: § 14 ust. 2 pkt 2–6 i 11 · tematy edukacji: § 14 ust. 2 pkt 12 lit. a–r

OPERAT 6 · UZUPEŁNIENIE

Zalew Wiślany

ZAGROŻENIE

Rozwój portów i przystani, tworzenie plaż, wykaszanie trzcin

CEL OCHRONY

Turystyka wodna bez niszczenia strefy brzegowej

DZIAŁANIE W PLANIE

Porty i przystanie: Tolkmicko, Suchacz, Pęklewo

Miejsca wypoczynku nad wodą m.in. w Tolkmicku, Kadynach, Suchaczu, Nadbrzeżu

Niskie platformy i czatownie do obserwacji ptaków

Zalecenia: § 14 ust. 3 pkt 15, 16, 22 · strefy BM_VII_3 i BM_VII_4

OPERAT 6 · UZUPEŁNIENIE

Bażantarnia i nauka

ZAGROŻENIE

Intensyfikacja rekreacji w parku leśnym Bażantarnia

CEL OCHRONY

Wykorzystanie rekreacyjne z zachowaniem walorów przyrodniczych

DZIAŁANIE W PLANIE

Bażantarnia jako strefa wzmożonej aktywności rekreacyjnej Elbląga (BM_VII_6)

Cały Park udostępniony dla nauki

Priorytet badań dolin erozyjnych, ruchów masowych i brzegu Zalewu

Zalecenia: § 14 ust. 1 pkt 1–5, ust. 3 pkt 24

07

OPERAT 7

Zagospodarowanie przestrzenne

Presja zabudowy z Elbląga i Tolkmicka, plany ogólne gmin w przygotowaniu, inwestycje energetyczne

Miejsce na zdjęcie 1

Miejsce na zdjęcie 2

Co zagraża ładowi przestrzennemu

Kategoria	Zagrożenie	Skutek dla Parku
Urbanizacja	Rozpraszanie zabudowy na stokach i w lasach, rozwój funkcji gospodarczych	Zanik terenów otwartych, koszty infrastruktury
Energetyka	Elektrownia szczytowo-pompowa, ciepłownia, OZE	Nieodwracalne przekształcenia terenów otwartych
Komunikacja	Słaba dostępność transportu zbiorowego	Ruch samochodowy, presja parkingowa
Otoczenie	Wiatraki w otulinie, urbanizacja obrzeży Elbląga	Dominanty, wzrost obciążenia Parku

Wybór z tabeli zagrożeń w § 3 ust. 1 (kategorie I, III, IV) i ust. 2 (kategorie II, III)

Cele w zakresie zagospodarowania przestrzennego

ŁAD PRZESTRZENNY

Spójna struktura, bez rozpraszania zabudowy; Tolkmicko jako ośrodek główny

INFRASTRUKTURA

Ograniczenie energetyki i obiektów na terenach eksponowanych, kanalizacja, mniej fragmentacji

KLIMAT

Retencja, błękitno-zielona infrastruktura w terenach zainwestowanych i dolinach

§ 1 ust. 2 pkt 7 lit. a–c

OPERAT 7 · ZAPIS 1 Z 3

Zabudowa tylko w terenach już wyznaczonych

ZAGROŻENIE

Rozpraszanie zabudowy i zacieranie granicy wsi z krajobrazem otwartym

CEL OCHRONY

Ograniczenie urbanizacji i kształtowanie zwartych jednostek osadniczych

DZIAŁANIE W PLANIE

Niepowiększanie terenów zabudowy poza strefy BM_IV; najpierw luki w zabudowie

Strefy A_I, C_I_1, C_I_3 i BM_VI_1 jako strefy otwarte SO w planach ogólnych

Strefy buforowe na skraju wsi

Zalecenia: § 10 pkt 1 lit. b, pkt 2 lit. a–b · Ustalenia do planów ogólnych: § 15 pkt 1 lit. a–b

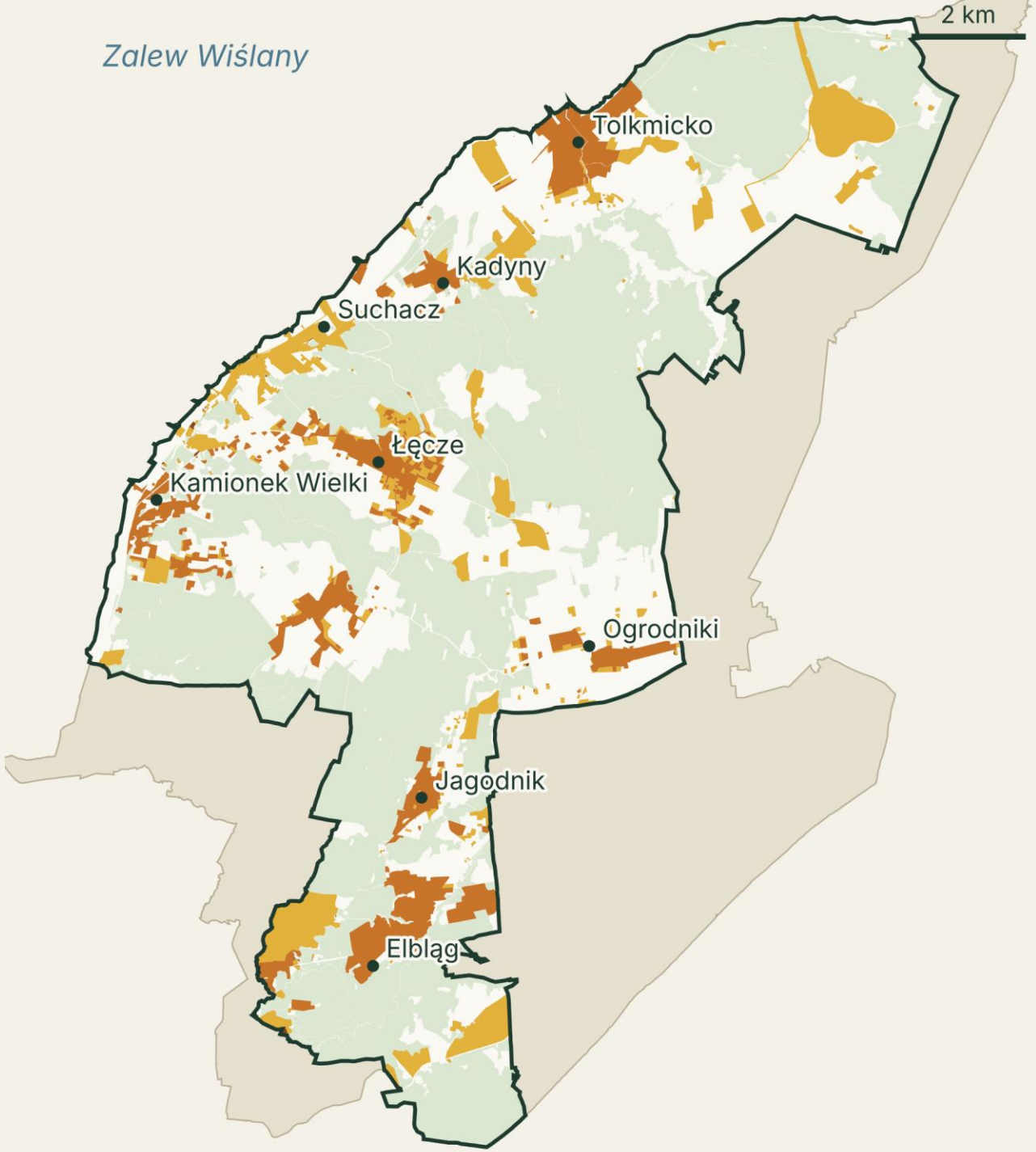
Tereny zainwestowania BM_IV

383 ha — BM_IV_1 – istniejące zainwestowanie

986 ha — BM_IV_2 – tereny do zainwestowania w mpzp

1 121 ha — BM_IV_3 – możliwe przekształcenia wg planów ogólnych

granica Parku · otulina · lasy

Odległości i parametry zabudowy

Zakaz zabudowy bliżej niż 50 m od lasu, 50 m od torfowisk, 100 m od brzegów wód, 20 m od krawędzi dolin i 100 m od wylotu dolin

Typ zabudowy	Parametry w mpzp (§ 16 ust. 2)
Zagrodowa i jednorodzinna	do 2 kondygnacji, dachy 30–45°
Letniskowa	do 8 m w kalenicy, zabudowa do 20%, biologicznie czynna min. 60%
Wielorodzinna	do 12 m, niewielkie zespoły
Usługowa	do 12 m (maks. 15 m), zabudowa do 30%, biologicznie czynna min. 50%
W strefach A_I	do 2 kondygnacji i 7 m, forma lokalna, bez nowych dominant

Ustalenia: § 16 ust. 1 pkt 1 lit. a–c, ust. 2 pkt 1 · odległości z ustaleniami szczegółowymi i wyjątkami w treści § 16

Energetyka i duże inwestycje

ZAGROŻENIE

Elektrownia szczytowo-pompowa w rejonie Chojnowa i Nowinki, ciepłownia na Piaskuli, farmy OZE

CEL OCHRONY

Ograniczenie terenów produkcji energii i obiektów na terenach eksponowanych

DZIAŁANIE W PLANIE

Zakaz farm wiatrowych i wolnostojących elektrowni słonecznych w Parku

Zmiana profilu stref w planach ogólnych w strefach BM_VI_4

Linie infrastruktury w istniejących korytarzach, kable doziemne

Zalecenia: § 11 pkt 1 lit. a–e · Ustalenia i zalecenia do planów ogólnych: § 15 pkt 1 lit. c, pkt 2 lit. i

Tereny do zmiany profilu w planach ogólnych

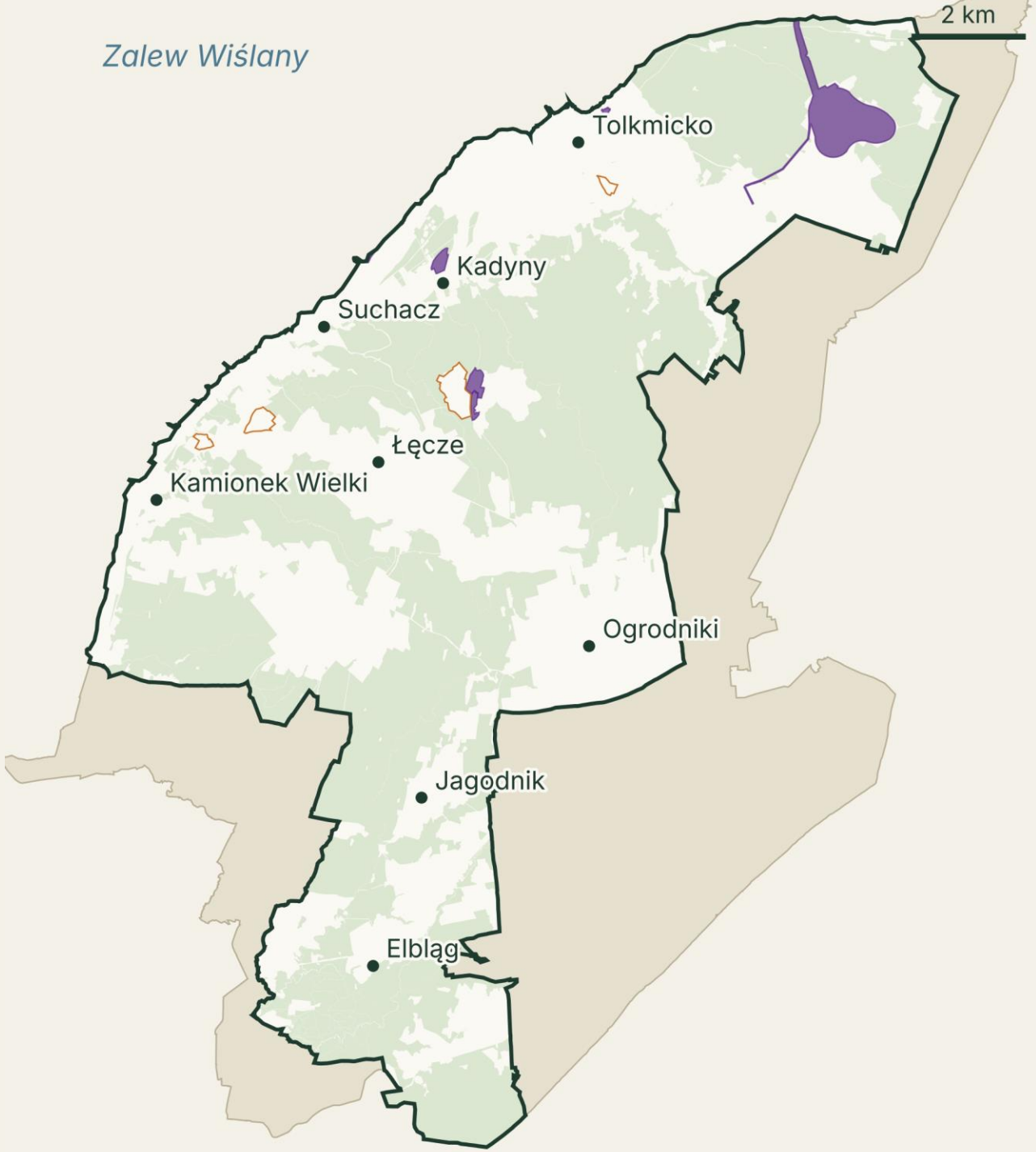
186 ha strefy BM_VI_4

SI → SO elektrownia szczytowo-pompowa (Chojnowo, Nowinka)

SI → SN ciepłownia na wzgórzu Piaskula w Tolkmicku

→ SO tereny zabudowy w strefach A_I: Kadyny (SW), Łęcze (SJ), Ostrogóra (SZ, SU)

granica Parku · otulina · lasy

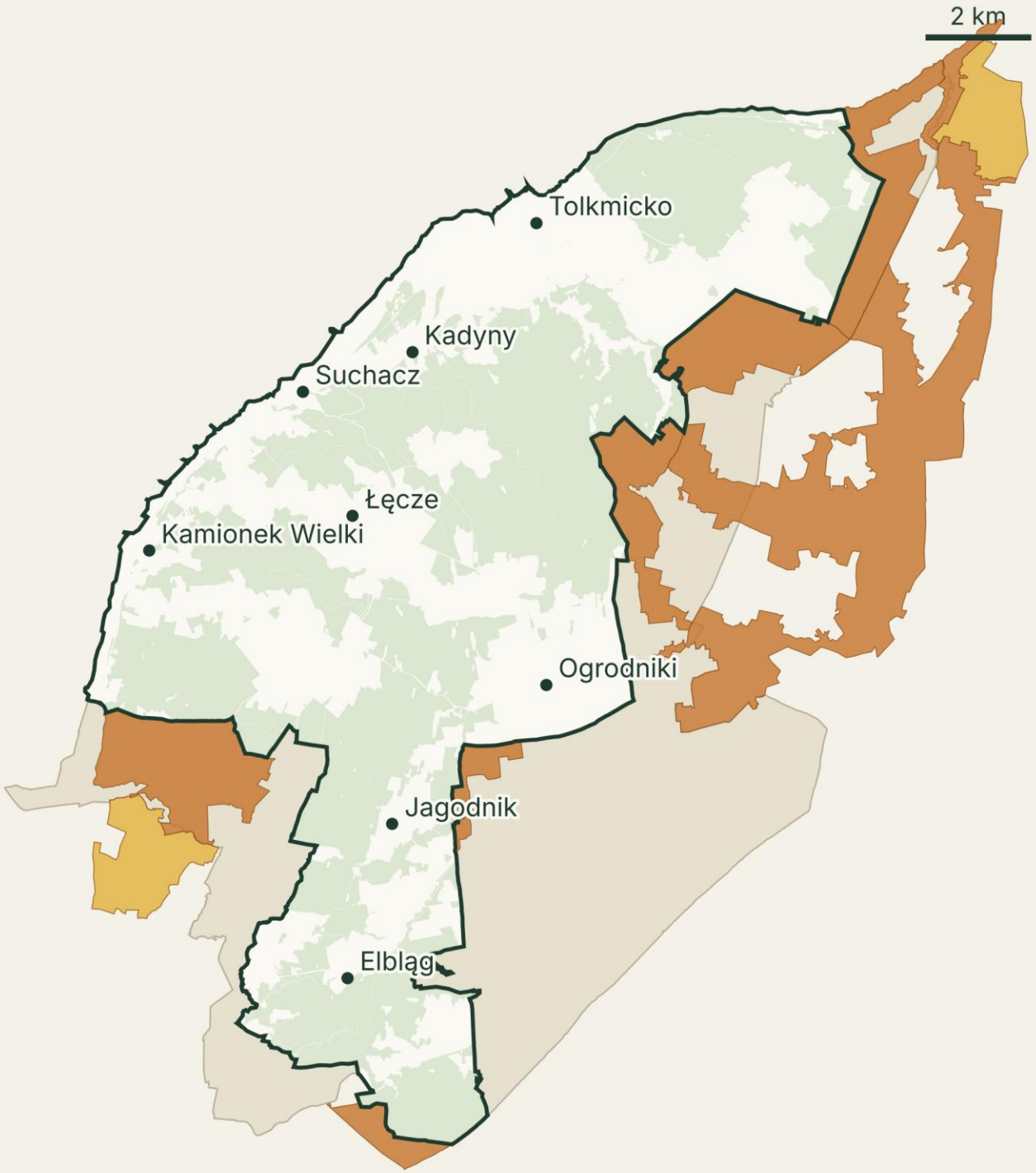
Powiększenie Parku i otuliny

4 261 ha C_III – 8 obszarów do włączenia do Parku, m.in. Dolina Narusy, Las Ceglany, rejon Chojnowa i Pogrodzia

632 ha C_IV – 2 obszary do włączenia do otuliny

2 189 ha największy obszar: Dolina Narusy

granica Parku · otulina · lasy

DALSZE KROKI

Uwagi zgłoszone w konsultacjach trafią do kolejnej wersji projektu uchwały i warstw GIS

Teraz

Uwagi do zapisów i granic stref – na piśmie lub na mapie

Następnie

Opinie i uzgodnienia projektu, w tym z radami gmin dla zakazów w strefach ochrony krajobrazów

Na koniec

Uchwała Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego